© PDF: Kamunikat.org 2024 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2024



Агульны від вентыляцыйнай шахты.

Фота: Валашчук

Ніва

ОРГАН ГАЛОЎНАГА ПРАЎЛЕННЯ БЕЛАРУСКАГА ГРАМАДСКА-КУЛЬТУРНАГА ТАВАРЫСТВА

№ 51 (408) | ГОД VIII | 22 СНЕЖНЯ 1963 г. | ЦАНА 60 ГР

ПА КРАІНЕ

МЕДЗЬ СТАРАЯ І НОВАЯ

Любін пачынаецца ў Баляслаўцу, хоць адлегласць паміж абедзвюма мясцінамі на гадзіну хуткай язды «Волгай».

Шахцёры ад прыроды людзі гасцінныя. Таму і дырэктар Ключынскі, інжынеры Шчэрба і Панкрац расказалі аб усім, паказалі капальню, увялі ў курс справы.

— Калі пятнаццаць год назад пачыналі працу на месцы старога Баляславіцкага басейна медзі, гэта была адна з найбольшых у Польшчы будоўляў, «Конрад» даў першую медзь 10 год назад і цяпер з'яўляецца найбольшай з польскіх капальняў медзі. Капальня каштавала звыш мільярда злотых, а цяпер дае 2/3 усёй медзі краіны.

— Руда тут бедная. Каб атрымаць кілаграм медзі, трэба здабыць і перарабіць шмат руды. Вельмі дрэнныя геалагічныя ўмовы і, праўду кажучы, замежныя спецыялісты не верылі ў поспехі. Пад руданосным пластом ляжыць порысты вапняк, запоўнены вадой. І калі б нарушыць ахоўны пласт лупняку, скончылася б вельмі дрэнна. Але знайшлі спосаб бяспечнай працы: буравяць шчыліны, робяць дзіркі ў гэтай «ванне» і патрошку спускаюць ваду. Выпампавалі ўжо 40 млн. м³ вады. Сапраўднае возера. Ніхто ў Еўропе не рабіў яшчэ такога.

— У падобных умовах такія метады даюць добрыя вынікі. У Любінскім басейне, у новай медзі, таксама ёсць шмат вады. Такім чынам, «Конрад» для «Любіна» з'яўляецца і школай і палігонам. Падрыхтоўваюцца тут спосабы пагрузкі вырабаткі, прататыпы машын, арганізоўваецца ў Баляслаўцу кансультацыйны пункт для завочнай інжынерскай школы, месцы для практыкантаў з Любіна.

З усяго гэтага вынікае, што старая медзь падае руку сяброўскай дапамогі новай медзі.

Гаспадары не скрывалі сваіх клопатаў, напр., аб дасягненні ў Любіне высокай прадукцыйнасці працы. Амаль усе машыны, патрэбныя для механізацыі працы, яны вымушаны выконваць тут, у «Конрадзе» самі. Іх калегам - шахцёрам - вугальшчыкам — бліжэй, вядома, свае ўласныя патрэбы, а цяжкая прамысловасць такіх машын пакуль яшчэ не прадукуе.

* * *

Тут, у «Конрадзе» ёсць таксама і ключык да зразумення рангу спраў, звязаных з вялікай меддзю. «Конрад» (2/3 краёвай здабычы) пакрывае толькі некалькі працэнтаў патрэбы краіны. А патрэбы гэтыя сапраўды даведзены да мінімума.

Медзь — асаблівы метал. Здзіўляючыя яго фізічныя якасці і прыдатнасць у гаспадарцы. Калі краіна не мае медзі, яна не можа развіваць навейшай электратэхнікі, а значыць, і машыннай прамысловасці. Калі мае яе вельмі мала, вымушана купляць яе за любую цану, у кожнага жадаючага прадаць. Нават тады, калі цэнны груз трэба перагружаць у адкрытым моры, нават тады, калі вымушаны купляць яе ў выглядзе патэльняў і каструль. Тона медзі каштуе 600 — 700 долараў. І здараюцца доўгія перыяды, калі яе не ўсюды можна купіць.

(Працяг на стар. 5)

ЗЯМЛЯ

Люблю твой нораў спішаны і грозны,
Таксама промню кожнаму жадзён.
Ты павядзеш плячом — шчабечуць вёсны,
Другім — завеі капыцяць загон.
Ты свой сустрэла поўдзень высакосны
І мне паслала шчодры вырай дзён.
Хай будзе на лугах тваіх відзён,
Дыміць — не аддыміцца след мой росны.
Я слухаю з табой пчаліны звон,
Дзевятым валам ты ўзняла барозны
І сына-сейбіта ўзяла ў палон,
Абрусам руні маладой здавён
Заслана ты, як круглы стол шырозны, —
Для ўсіх павінен быць не цесны ён.

РЫГОР БАРАДУЛІН

10 ГОД НА СЦЭНЕ

10 год таму пачалася праца, якая цяпер прыносіць такі добры плён. Беластоцкі калектыў песні і танца «Курпе Зелёнэ» меў быць калектывам выключна рэгіянальным, меў базавацца на багатым курпёўскім фальклоры. Яго заснавальнік **праф. Саберайскі,** ад вёскі да вёскі ходзячы, збіраў і запісваў песні, якія часта паміраюць разам са старымі людзьмі. Гэтыя песні спявае зараз калектыў.

З часам калектыў змяніў свой мастацкі профіль. У яго праграму ўвайшлі сучасныя песні, песні іншых раёнаў краіны, а нават беларускія, у тым ліку і наша хвацкая «Лявоніха».

Трэба сказаць, што пашырэнне рэпертуару выйшла «Курпям» на дабро. Цяпер калектывам кіруе вядомы беластоцкі дырыжор, дырэктар нашага сімфанічнага аркестра **Ян Куляшэвіч.**

Калектыў пабываў у БССР, дзе яго горача прымалі.

«Курпе Зелёнэ» — аматарскі калектыў, які ўпартай працай дасягнуў высокага мастацкага ўзроўню. Зараз ён з'яўляецца найлепшым калектывам ваяводства. Ведаюць яго добра людзі ў вёсках, дзе бывае, нягледзячы на надвор'е. Неаднойчы артысты вяртаюцца дамоў па паўночы змучаныя, а раніцай, як і ўсе іншыя, ідуць на сваю працу на фабрыках, ва ўстановах.

Нашае жаданне «Курпям»: каб і ў наступным дзесяцігоддзі ніхто не мог зацьміць вашай славы. (вл)

фота **В. Рудчык**



Чытачам
і сімпатыкам „НІВЫ"
шлем сардэчныя
Святочныя пажаданні

Рэдакцыя

© PDF: Kamunikat.org 2024 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2024

© PDF: Kamunikat.org 2024 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2024

У СССР напрамак — хімія

У мінулым тыдні адбыўся чарговы Пленум Цэнтральнага Камітэта Камуністычнай партыі Савецкага Саюза, прысвечаны хімічнай прамысловасці, асабліва запатрабаванням сельскай гаспадаркі на штучныя ўгнаенні. З дакладам на Пленуме выступіў М. С. Хрушчоў, які прадставіў багатую карціну дасягненняў савецкай гаспадаркі на працягу апошняга дзесяцігоддзя.

Прыпомнім, што пачынаючы ад 1953 года валавая прадукцыя савецкай прамысловасці ўзрасла ў 2,7 раза, а прадукцыйнасць працы амаль у два разы. За апошняе дзесяцігоддзе ў Савецкім Саюзе пабудавана 8.500 буйных прамысловых аб'ектаў. Калі мы ўжо закранулі будаўніцтва, дык скажам яшчэ, што за гэты час аддадзены ў эксплуатацыю 23 мільёны кватэр для 108 мільёнаў асоб, а гэта амаль палова ўсіх грамадзян СССР. Адзначым, што за гэты час папрaвіліся таксама рэальныя даходы кожнага працаўніка на 61%.

Як мы ўжо сцвердзілі, апошні Пленум КПСС быў прысвечаны хімізацыі савецкай сельскай гаспадаркі. Чаму такая вялікая ўвага ўдзелена гэтаму пытанню? Непасрэднай прычынай быў сёлеташні сур'ёзны неўраджай, выкліканы сушай, ахапіўшай амаль усю еўрапейскую частку Савецкага Саюза. Хаця ў гэтым годзе ўраджай збожжа на амаль 14 мільёнаў тон вышэйшы, чымсьці дзесяць год таму, аднак, як падкрэсліў М. С. Хрушчоў, не хопіць гэтага на поўнае забеспячэнне патрэб насельніцтва. Савецкі Саюз вырашыў купіць за граніцай пэўную колькасць пшаніцы, каб не абмяжаваць спажыцця хлеба ў СССР. Гэты крок дазволіць поўнасцю забяспечыць насельніцтва мукой і хлебам.

Такое вырашэнне пытання ў СССР лічыцца пераходным і часовым. Як вынікае з абмяркоўкі ў час Пленума, будучыня савецкай сельскай гаспадаркі залежыць ад інтэнсіфікацыі апрацоўкі зямлі. Дабіцца гэтага можна толькі дзякуючы ўсебаковаму прымяненню штучных угнаенняў. У сувязі з гэтым ЦК КПСС прыняў спецыяльную пастанову аб развіцці хімічнай прамысловасці да 1970 года, а асабліва для патрэб сельскай гаспадаркі. Згодна з гэтай пастановай сума капіталаўкладанняў, прызначаных на развіццё хімічнай прамысловасці і комплекснай механізацыі сельскай гаспадаркі складзе звыш 42 мільярдаў рублёў. Гэтыя грошы будуць выкарыстаны на пабудову каля 200 новых і перабудову звыш 500 дзейнічаючых прадпрыемстваў, галоўным чынам, прадпрыемстваў хімічнай прамысловасці. Дзякуючы гэтаму гіганцкаму будаўніцтву вытворчасць гэтай прамысловасці ўзрасце да 1970 года ў 3—3.5 раза. У 1970 г. СССР будзе прадукаваць каля 70—80 мільёнаў тон штучных угнаенняў. Гэтая колькасць поўнасцю забяспечыць патрэбы сельскай гаспадаркі і дазволіць дабіцца ўраджайнасці збожжа незалежна ад кліматычных умоў — 229—262 мільёны тон у год, г. зн. на 100 мільёнаў тон больш, чым зараз. У выніку Савецкі Саюз атрымае значны лішак збожжа, хаця колькасць насельніцтва ў СССР павялічыцца тады да 250 мільёнаў чалавек (зараз у СССР 222 мільёны). З агульнай колькасці атрыманага ў 1970 г. збожжа каля 115 мільёнаў тон будзе прызначана на корм для жывёлы. А гэта ў сваю чаргу дасць магчымасць атрымаць 20—25 мільёнаў тон мяса, 115—135 мільёнаў тон малака і 68 мільярдаў штук яек. Выкананне гэтых планаў паставіць СССР на першым месцы ў свеце па вытворчасці і спажыванні харчавых прадуктаў на галаву насельніцтва.

Як вынікае з дакладных падлікаў, чысты даход з хімізацыі сельскай гаспадаркі і разбудовы хімічнай прамысловасці ў 1964—1970 г.г. складзе каля 57 мільярдаў рублёў. А калі ўлічым, што расходы на новыя капіталаўкладанні паглынуць за гэты час 42 мільярды рублёў, дык лёгка падлічыць чысты даход. Ён складзе суму 15 мільярдаў рублёў. Можам тады смела сказаць, што курс на развіццё хіміі ў СССР поўнасцю аплочваецца.

Спасылаючыся на вядомыя словы Леніна, што «Камунізм — гэта савецкая ўлада плюс электрыфікацыя ўсёй краіны», М. С. Хрушчоў сказаў на Пленуме: «Калі б Уладзімір Ільіч сёння жыў, дык напэўна сказаў бы зараз: «Камунізм — гэта савецкая ўлада плюс электрыфікацыя ўсёй краіны плюс хімізацыя нацыянальнай гаспадаркі».

Гэтыя словы поўнасцю характарызуюць сучасны напрамак развіцця савецкай гаспадаркі. **УЛ. ЛАЗІНСКІ**

Змагарныя дарогі

«Змагарныя дарогі». Пад такім шумным загалоўкам «спладзіў» «сваю» біяграфічную «аповесць» Канстанцін Акула — «кадэт Школы Камандзіраў Беларускае Краёвае Абароны», арганізаванай гітлераўцамі для сваіх патрэб у Мінску ў чэрвені 1944 г. Да гэтай школы звербавалі гітлераўцы сынкоў здраднікаў беларускага народа. Кніжка (585 старонак друку) «напісана» ў 1958—60 г.г. у Таронта (Канада) а выдрукавана ў 1962 г. у Мюнхене (Зах. Герм.). А ўсім вядома, што ў Мюнхене знаходзяцца цэнтры, у якіх такіх, як Акула, «малойчыкаў» рыхтуюць на шпіёнаў і дыверсантаў супроць сацыялістычнага лагера. Дык і ясна тады хто каму заплаціў і каму песенька спяваецца.

Хросным бацькам «аповесці» Акулы з'яўляецца «доктар» Станіслаў Станкевіч. Хто ён? У часы санацыйнай Польшчы быў канфідэнтам дэфензівы (палітычнай паліцыі), дапамагаў саджаць беларусаў у турмы. Акрамя гэтага ён пісаў для рэакцыйных польскіх газет плюгавыя артыкульчыкі супроць Савецкага Саюза і ўжо тады быў завербаваны ў гітлераўскія шпіёны. На гэта ёсць дакументы. Калі немцы хлынулі на Савецкі Саюз, дык прывезлі з сабой між іншымі і «спадара» Ст. Станкевіча на Беларусь і зрабілі яго бургамістрам горада Барысава. А пасля быў ён начальнікам Барысаўскага раёна. Аб «творчай» працы «доктара» Станіслава Станкевіча для Беларусі ў 1941—1944 гадах гавораць дакументы, падпісаныя яго рукою, з якіх ясна вынікае, што быў ён не простым гітлераўскім халуём, а актыўным крывавым злачынцам, які паслаў на смерць тысячы грамадзян Беларусі. Знаходзячыся ў Мюнхене пад апекай прадаўжальнікаў гітлераўскіх ідэй, ён пазбег справядлівай кары. За гэта верна служыць фашыстам далей: працуе ў так званым «Інстытуце па вывучэнню СССР», а дакладней там, дзе рыхтуюць шпіёнаў і дыверсантаў для засылкі ў Савецкі Саюз.

Станіслаў Станкевіч у прадмове да «аповесці» піша: «У наогул сціплай нашай літаратурнай прадукцыі яна на сённяшні дзень зьяўляецца адзіным, прычым вельмі ўдалым і годным далейшага насьледвання, узорам мемуарнай літаратуры». Пры тым, як піша далей у сваёй прадмове Ст. Станкевіч; «адзіным ягоным заданнем, як у дачыненні да сваіх, гэтак і чужых было паказаць праўду, й тым самым пакінуць аўтэнтычны дакумент панурай запраўднасці нядаўнага мінулага». А вось, калі да вышэй сказанага далучыць тое, што «аўтар» ва ўступным слове да «аповесці» дзякуе: «сьв. пам. а. мітр. прат. Дацілюку, ген. Ф. Кушалю, д-ру М. Шчорсу, сп-ні Л. Пітушчысе, сп. сп. Барановічу, А. Маркевічу і іншым за... помач у інфармацыях, а за парады пры апрацоўцы матэрыялу д-ру В. Жуку», дык справа «творчасці» гэтай аповесці становіцца зусім яснай. Усе вышэй падаваныя асобы — гэта такія самыя, як Станіслаў Станкевіч, гітлераўскія халуі і здраднікі беларускага народу. Ніводнаму напісанаму імі слову ніхто не паверыць, а ім надта ж хочацца і трэба быць «чыстымі». Хоць бы ў вачах беларускай эміграцыі. І таму найлепшы спосаб на гэта, калі будзе добра гаварыць аб іх, або прынамсі аб іх не скажа нічога дрэннага хтосьць, каму не можна закінуць фактаў здрады народу і злачынствы, бо быў ў 1941—44 г.г. толькі вучнем, юнаком, які глядзеў на тагачасныя падзеі «аб'ектыўным вокам», які быў тады «толькі гарачым беларускім юным патрыётам», які зможа «паказаць праўду й тым самым пакінуць аўтэнтычны дакумент панурай запраўднасці нядаўнага мінулага».

Канстанцін Акула ў «аповесці» выступае пад прозвішчам Сымон Спарыш, гэта «сын малазямельнага селяніна... што меў да працы адно сваіх двое рук». «Бацька яго меў толькі нейкіх дзесяць гэктараў ворнай зямлі і каля дванаццаці гэктараў балота...» Сымон Спарыш меў двух неразлучных сяброў, з якімі вучыўся ў гітлераўскай беларускай гімназіі ў Вільні: Кастуся Дзежку і Віктара Караткевіча. «Уся тройка была сынамі сялянаў якраз тых перадавых і добрасумленных, гаспадарлівых беларускіх сялянаў, сыны і дочкі якіх за часоў гітлераўскае акупацыі запоўнілі беларускія сярэднія школы й арганізацыі моладзі...» Яны ўсе трое разам запісаліся ў «Школу Камандзіраў Беларускае Краёвае Абароны», якую гітлераўцы мелі адкрыць у чэрвені 1944 года ў Мінску. Але школа не пачала сваіх заняткаў, бо «змабілізаваныя сілы Беларускае Краёвае Абароны і Школа Камандзіраў былі змецены з беларускай зямлі наступаючымі з усходу бальшавіцкімі арміямі». І з гэтай пары пачынаюцца «змагарныя дарогі» на захад Сымона Спарыша, яго сяброў і часткі іншых «нацыянальна-патрыятычных» кадэтаў, бо большасць з іх,... «ня бачачы ніякай будучыні побач адступаючых гітлераўскіх акупантаў, выбрала сцяжыны да сваіх хатаў».

Каб К. Акула апісваў толькі сваё і калегаў падарожжа ў хвасце ўцякаючай нямецкай «непераможнай арміі» з Мінска праз Вільна, Коўна, гарады і вёскі Усходняй Прусіі, Польшчы, Германіі, Францыі, Італіі і як пазней дабрыў да Англіі, дык гэтая хлусня аб «змагарнасці» была б справай самога Акулы. Але гэта «кніжка, — як піша аб Акуле «доктар» Ст. Станкевіч, — маладога беларускага публіцыстага» так «створана», каб абчарніць усіх: немцаў, палякаў, украінцаў, літоўцаў, латышоў, і ў першую чаргу рускіх, а адначасова намагаецца выбеліць беларусаў — здраднікаў свайго народа.

«Змагар» Акула піша: «Гітлер распачаў вайну дзеля здабыцьця «лебэнсраўму». Пасля акупацыі Беларусі ён пачаў ня толькі безаглядную эканамічную эксплаатацыю земляў і прыродных багацьцяў, але праводзіў рэгулярнае і сістэматычнае вынішчэнне карэннага насельніцтва... Вынішчэнне было ў духу часу і згоднае з тэўтонскай традыцыяй». Але вось, бачыце, бальшавікі дапамагалі немцам знішчаць беларусаў, бо «пакінулі ў вялікіх беларускіх лясох апэратыўныя групы чэкістых для арганізацыі чырвонае партызанкі... Паколькі бальшавікі прымусам загнялі беларусаў у партызанку, немцы каралі «вінаватых», г. зн. вёскі і сёлы, куды заходзілі і адкуль прымусова вербавалі людзей бальшавіцкія агенты». Апрача гэтага, палякі і рускія нашэптвалі немцам у вушы «што кожны беларус, — гэта камуніст». І таму немцы расстрэльва-

(Працяг на стар. 6)

Спорт

Спешна патрэбны трэнеры і інструктары

Хоць бокс, баскетбол і валейбол выцеснілі футбалістаў з цэнтра зацікаўлення звычайнага спартыўнага балельшчыка, аднак на тэмы футбола шмат яшчэ гаворыцца ў Беластоку. Неяк так выходзіць, што ўжо некалькі год наша акруга не можа знайсці адпаведна падрыхтаваных трэнераў. У 83 клубах маем 3 тысячы футбалістаў, а трэнераў і інструктараў толькі каля 15.

Ці можна спадзявацца, што такое становішча хутка палепшыцца? Беластоцкае праўленне ПЗПН намагаецца зменшыць недахоп у трэнерскіх кадрах, але трэба шчыра прызнацца, што вынікі ў гэтым значна меншыя, чым намаганні. І добрых вынікаў не будзе да таго часу, пакуль юніёры будуць заставацца пад апекай прыпадковых людзей, пакуль не знойдзем сапраўды добрых трэнераў і інструктараў. Але пакуль што зусім не прадугледжваецца паляпшэнне гэтага становішча. Якраз наадварот — становішча пагаршаецца. Доказам гэтага з'яўляецца той факт, што адменены ў Беластоку з-за недахопу кандыдатаў запланаваны курс інструктараў. А як вядома, без трэнераў і інструктараў у футболе не можна і кроку ступіць. Зрэшты, не толькі ў футболе. Цяпер маем перапынак у футбольных сустрэчах, але футбольнае кіраўніцтва гэтага перапынку не мае. Гэты час трэба выкарыстаць на пошукі адпаведных форм падрыхтоўкі інструктараў. Не павінен паўтарыцца факт з адменай курсу. Трэба звярнуць увагу ў першую чаргу на футбалістаў, якія канчаюць футбольную кар'еру. Многія з іх па-ранейшаму вельмі любяць футбол і імкнуцца «жыць» на футбольным полі. Не верыцца, што няма ахвотных у кандыдаты на будучых інструктараў. Напэўна шмат іх знойдзецца, калі футбольнае кіраўніцтва сумее аб гэтым паклапаціцца.

Л. Тарасевіч



Ужо за поўнач была атрымана радыёграма ад таварыша Аляксея. Ён перадаваў Рудзіну тэкст, атрыманы ад Маркава: «Працягвайце выхад на цэль. Версію з'яўлення прыдумайце. Узважце тлумачэнне свайго ўцёку з эшалона».

— Калі пойдзеце? — спытаў камандзір атрада Нагорны.

— Зараз, — адказаў Рудзін.

Нагорны вызначыў праваднiка. Раніцай Рудзін увайшоў у горад. Немцы, якія траплялiся яму па дарозе, не звярталі на яго ніякай увагі. А Рудзіну хацелася, каб яны былі да яго як найбольш уважлівымі і, мо', нават затрымалі яго. Па прыдуманай ім версіі гэта было б лепш.

Рынак быў людны, але выглядаў вельмі дзіўна. Тут не было звычайнай бесталковай і нервовай мітусні, і на ім было больш мужчын, а не жанчын, як звычайна. Гэтыя мужчыны стаялі, трымаючы ў руках немудрагелісты тавар: хто старое паліто, хто стаптаныя валёнкі, хто-што. Рудзін ведаў, што Бабакін павінен мець на рынку камісійны гандаль. Неўзабаве Рудзін убачыў Бабакіна. Той стаяў ка-

49

ля адкрытай крамы і ажыўлена гутарыў з інвалідам на самаробнай драўлянай култышцы. На Бабакіне было добрае цёмнашэрае паліто і пыжыкавая шапка. Твар дакладна выгалены, вусы і барада акуратна падстрыжаны. Ён сюды-туды сталым жэстам падпраўляў пальцам вусы. Рудзін падыйшоў бліжэй і спыніўся кроках у трох, не зводзячы вачэй з таварыша.

Іх позіркі сустрэліся. Рука, паднятая Бабакіным да вусоў, на момант замерла, але больш ён нічым не выдаў таго, што пазнаў Рудзіна, і працягваў гутарыць з інвалідам. Рудзін усміхнуўся яму.

Бабакін, відавочна, думаў, што Рудзін хоча да яго падыйсці, і пачаў развітвацца з інвалідам. Калі той закавыляў прэч, Бабакін увайшоў у краму і стаў там, аблакаціўшыся аб прылавак. Ён уважліва глядзеў на Рудзіна. Зноў іх позіркі сустрэліся. Рудзін ледзь прыкметна кіўнуў галавой, павярнуўся і пайшоў да рынaчных варот. І зноў на яго нахлынула супакойваючае адчуванне яго прыналежнасці да вялікага баявога сяброўства.

Рудзін ішоў у цэнтр горада паходкай чалавека, які ўсім цікавіцца. Ён уважліва выбіраў немца, да якога звернецца са сваім падрыхтаваным пытаннем.

Насустрач яму памалу ішоў афіцэр. Ён, напэўна, прагульваўся і ў яго быў добры настрой. Убіўшы наперад разгублены позірк, ён задуменна ўсміхаўся. Убачыўшы спыніўшагася перад ім Рудзіна, афіцэр устрасянуўся і нават зрабіў крок убок; вочы насцярожыліся, правую руку ён апус-

50

ціў у кішэню паліто.

— Што вы хочаце? — спытаў па-нямецку.

— Выбачайце, калі ласка, — таксама па-нямецку загаварыў Рудзін. — Ці не скажаце вы мне, дзе тут ваенная камендатура?

Афіцэр уважліва і нават з цікавасцю паглядзеў на Рудзіна і адказаў:

— Цэнтральная плошча, насупраць царквы.

Каля камендатуры хадзіў вартаўнік. Ён нічога не спытаў, толькі, спыніўшыся, праводзіў Рудзіна позіркам, пакуль той паднімаўся па сходах і ўваходзіў у дзверы.

У вестыбюлі ля століка, устаўленага тэлефонамі, сядзеў маладзенькі лейтэнант. Над ім на сцяне была прымацавана таблічка: «Дзяжурны афіцэр». Акінуўшы Рудзіна быстрым, ацэньваючым позіркам, лейтэнант выйшаў з-за стала.

— Вам хто, куды? — спытаў ён па-руску.

— Мне трэба да каго-небудзь з начальнікаў, — па-нямецку адказаў Рудзін.

Лейтэнант яшчэ раз, нібы пераацэньваючы — быццам раней яго абманулі, — паглядзеў на Рудзіна.

— Ці не можаце вы сказаць, якая ў вас справа, гэта дапаможа мне правільна падказаць неабходны вам пакой.

— Аб справе я буду гаварыць з начальнікам, — раздражнена сказаў Рудзін.

Лейтэнант пацiснуў плячыма, падумаў і спытаў:

— Гэта адносіцца да чыста ваеннай справы ці мае сувязь з пытаннем кантакту з насельніцтвам?

51

© PDF: Kamunikat.org 2024 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2024

© PDF: Kamunikat.org 2024
© Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2024

18 ВЫСТАЎКА БЕЛАСТОЦКІХ МАСТАКОЎ

Мастакі належаць да найбольш рухлівага асяроддзя ў Беластоку. 18 зборных і індывідуальных выставак у Беластоку, выстаўка мастацтва 19 аўтараў у галерэі на МДМ у Варшаве і Кракаве — гэта плён толькі аднаго года, года вельмі працавітага, які можа стаць пераломным перыядам у развіцці мастацтва Беласточчыны.

Саюз Польскіх мастакоў аб'ядноўвае ў Беластоцкім ваяводстве 39 членаў. Сярод іх многія даўно ўжо жывуць і працуюць у Беластоку, як, напр., Аляксандр Вельс, Тадэуш Болаз, Юзэф Гняткоўскі, Юзэф Латоўскі, Віктар Гуткевіч. Ёсць і маладыя мастакі, якія прыехалі на Беласточчыну пасля заканчэння вышэйшых навучальных устаноў у Сапоце, Кракаве, Варшаве, Уроцлаве: Дарота і Ежы Лабаноўскія, Цэцылія Амброжы-Худзік, Аглая Артысевіч, Ежы Зінкоў, Браніслаў Войняк і інш.

Што яны робяць? Працуюць у школах мастацтва, напр. у Ліцэі тэхнікі мастацтва ў Супраслі, праектуюць узоры на камбінаце ў Фастах, працуюць у спулдзельнях народных вырабаў, праектуюць на заказ Працоўні мастацтва ўнутранае афармленне клубаў, дамоў культуры, школ, гандлёвых пунктаў і г.д. А разам з тым твораць — спецыялізуюцца ў любімых напрамках — у мастацтве, разьбе, графіцы, кераміцы, мастацкай тканіне.

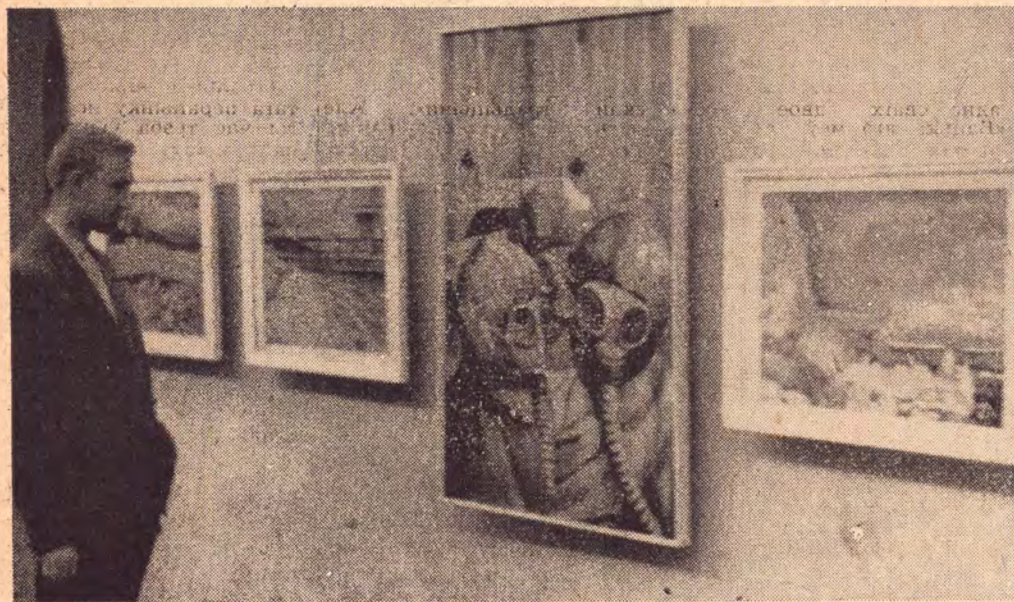
Падсумоўваннем гадавой працы мастакоў з'яўляюцца выстаўкі, якія арганізуюцца ў беластоцкай Ратушы, у музеі. Гэтыя выстаўкі сведчаць аб пастаянным развіцці маладой яшчэ на нашай тэрыторыі мастацкай творчасці, аб цікавых творчых пошуках, аб уздзеянні на мастакоў беластоцкіх краявідаў і народнага ўмельства.

Сёлеташняя выстаўка экспануе 83 працы з галіны мастацтва, разьбы, графікі і ткацтва 26 аўтараў. Між іншым упершыню ўдзельнічалі ў выстаўцы прыехаўшыя да нас з Уроцлава, Варшавы і Кракава супругі Жабскія, Галіна Трэблінская, Эмілія Бартошэк і Мікола Валкавыцкі.

К. Маршалак.
Фота В. Млыньчык



Праца Ц. Амброжы-Худзік.



Фрагмент выстаўкі.

У БЕЛЬСКІМ ЛІЦЭІ...

Цікавую працу разгарнуў гурток зацікаўлення беларускай мовай пры агульнаадукацыйным ліцэі ў Бельску - Падляшскім. У праграме гуртка многа месца прысвечана народнай культуры Беласточчыны, а перад усім яе фальклору. Члены гуртка вучацца правільна рабіць фальклорныя запісы, апрацоўваць фальклорныя тэксты для публікацыі ў насценгазетцы і ў «Ніве», інсцэніраваць некаторыя тэксты.

Многа месца прысвечана таксама польска-беларускім літаратурным сувязям, беларускай літаратуры ў Польшчы, дзейнасці БГКТ і «Ніве».

Кіруе гуртком магістр Мікола Гайдук. (п)

З жыцця БГКТ

Семінар літаб'яднання

7 і 8 снежня гэтага года ў Варшаве адбыўся чарговы семінар членаў літаратурнага аб'яднання «Белавежа», якое існуе пры Галоўным Праўленні БГКТ.

Удзельнікі семінара выслухалі даклад Віктара Шведа аб заданнях літаб'яднання ў святле пастаноў XIII Пленума ЦК ПАРП. Пасля даклада і ацэнкі твораў членаў літаб'яднання, змешчаных на літаратурнай старонцы «Нівы» ў першым паўгоддзі бягучага года, якую правёў Яша Бурш, на семінары завязалася ажыўленая і вельмі цікавая дыскусія. Яе ўдзельнікі падкрэслівалі неабходнасць павелічэння колькасці твораў, тэматычна звязаных з сучасным жыццём беларускага насельніцтва ў Польшчы яго ўдзелам у сацыялістычным будаўніцтве нашай краіны. Асобны раздзел дыскусіі заняла справа вялікага недахопу сатырычных твораў у нашых маладых аўтараў. Гэтая ж справа датычыць і сцэнічных твораў, якія маглі б быць выкарыстаны вясковымі драмгурткамі.

Удзельнікі семінара вырашылі звярнуцца да Прэзідыума ГП БГКТ з просьбай прызначыць сродкі на запрашэнне адпаведнага кансультанта, які цікавіўся ўсімі новымі творамі і праводзіў бы кансультацыі з аўтарамі.

Вечарам удзельнікі семінара сустрэліся з актывістамі сталічнага аддзела БГКТ. Творы свае чыталі Алесь Барскі, Сымон Раманьчук, Віктар Рудчык, Янка Чыквін, Яша Бурш і Віктар Швед.

На другі дзень семінара пасля даклада старшыні літаб'яднання Алеся Барскага аб творчасці першага беларускага раманіста Цішкі Гартнага, былі абмеркаваны новыя творы нашых маладых аўтараў.

На семінары быў таксама абмеркаваны праект статута літаб'яднання.

На заключэнне семінара прысутныя абавязалі праўленне літаб'яднання падрыхтаваць творы да альманаха, які будзе выданы Галоўным Праўленнем БГКТ у будучым годзе. (вб)

КУРСАНТЫ

Гурток беларускага таварыства на вёсцы працуе добра толькі тады, калі яго праўленне добра разумее свае заданні, калі жыве ён усімі хвалюючымі справамі свайго асяроддзя. У першай палавіне снежня Галоўнае Праўленне арганізавала два чатырохдзённыя курсы для членаў гурткоў БГКТ. Першы курс быў для членаў праўлення гурткоў. На ім былі прачытаны лекцыі «Аб нацыянальнай палітыцы партыі», «Аб ролі і заданнях беларускага таварыства», «Аб супрацоўніцтве БГКТ з маладзёжнымі і іншымі арганізацыямі», «Аб сельскагаспадарчай актывізацыі вёсак праз сельгасгурткі» і іншыя.

Мэтай другога курса было азнаямленне з элементарнымі патрэбамі ў напрамку разгортвання мастацкай самадзейнасці на вёсцы. Удзельнікі гэтага курсу пад кіраўніцтвам членаў эстрады «Лявоніха» развучвалі песні, танцы, атрымалі элементарныя рэжысёрскія веды, якія дапамогуць у пастаноўцы п'ес.

Як для аднаго, так і для другога курсу, былі арганізаваны ў памяшканні ГП агляды кінафільмаў, вечарыны, спалучаныя з танцамі, культпаходы ў тэатр. У абодвух курсах удзельнічала больш 60 асоб.

У ВАРШАЎСКІМ АДДЗЕЛЕ

У памяшканні Варшаўскага аддзела БГКТ адбыўся сход членаў беларускага таварыства. На ім старшыня аддзела Юрый Туронак паінфармаваў прысутных аб праблематыцы адбыўшагася II пленума ГП БГКТ, а таксама аб планах працы аддзела. Сакратар аддзела Віктар Швед расказаў аб мастацкім руху на Беласточчыне і аб працы літаратурнага аб'яднання. м.х.

Рудзін зразумеў, што лейтэнант сапраўды не ведае, куды яго накіраваць.

— Так, кантакт з насельніцтвам, — сказаў Рудзін.

Лейтэнант проста ўцешыўся. Ён націснуў на кнопку. З дзвярэй выбег салдат. Лейтэнант паказаў яму Рудзіна і сказаў:

— У пакой нумар чатыры...

Рудзін увайшоў у вузкі доўгі пакой, у канцы якога за сталом сядзеў афіцэр.

— Падайдзіце бліжэй, — сказаў ён даволі чыста па-руску.

— Дзякую, — па-нямецку сказаў Рудзін, падыходзячы да стала. Цяпер ён добра бачыў немца. Гэта быў маёр.

— У мяне вельмі складаная справа, пане маёр, — сказаў Рудзін. — Я нават не ведаю, як пачаць.

— Адкуль вы так добра ведаеце нашу мову? — спытаў маёр.

— Я ўраджэнец рэспублікі немцаў Паволжжа. Маё прозвішча Крэмер.

— О-о! — усклікнуў маёр. — Гэта рэспубліка — прадмет вялікай цікавасці нашай сям'і. Там жыў адзін наш далёкі сваяк. А што вы робіце тут?

Рудзін адказаў не адразу; ён памаўчаў, быццам не рашаючыся сказаць усю праўду.

— Я былы партызан, — сказаў, урэшце, Рудзін, апусціўшы галаву.

— Партызан? — вочы ў маёра вылупіліся. — А што значыць — былы?

— Наогул я інжынер - электрык. Але я быў мабілізаваны ў Маскве, як ведаючы нямецкую мову, і закінуты да партызан у якасці перакладчыка. Тры дні назад мяне паслалі ў бой ля вёскі Нікольскае, гэта кіламетрах у дваццаці адсюль.

— Нікольскае? — спытаў маёр. — Адну хвіліну. — Ён выняў са стала папку і, адшукаўшы ў ёй нейкую паперку, уважліва яе прачытаў. — Так, так... Ну і што ж?

— У час начнога бою я здаўся ў палон.

Маёр зазірнуў у паперку і спытаў:

— І вас накіравалі ў лагер ваеннапалонных?

— Так. Гэта быў найстрашнейшы момант у маім жыцці.

— Чаму ж вы на свабодзе?

— Я ўцёк.

— Не хлусіце. З лагера такога тыпу ўцячы нельга, — амаль пакрыўджана сказаў маёр.

— Я, пане маёр, уцёк не з лагера. Калі мяне даставілі туды, лагер эвакуіраваўся, і мяне таксама пасадзілі ў поезд, і ў дарозе я выскачыў з вагона.

— Каб з'явіцца затым сюды? — недаверліва ўсміхнуўся маёр. — Відавочна, вы вельмі хацелі пазнаёміцца са мною?

— Мне не да жартаў, пане маёр, — сказаў Рудзін.

— Я ў вас пытаю, навошта вы сюды з'явіліся?

— Я цвёрда вырашыў, што маё месца сярод немцаў і я пайшоў у палон не для таго, каб правесці вайну ў лагеры для палонных. Аднак са мною ніхто з вашых толкам не пажадаў пагаварыць.

— Дык вы маглі б усё вытлумачыць на месцы прыбыцця поезда, — сказаў маёр.

— Не, пане маёр. Адна справа — усё тлумачыць тут, калі ў вас ёсць магчымасць хутка і лёгка праверыць усё, і то ў тым ліку, пры якіх абставінах я здаўся ў палон. Іншая справа — спрабаваць упэўніць у сваёй праўдзівасці, знаходзячыся за край свету ад фактаў.

— Гэта так, — сказаў маёр, — але я нічога канкрэтнага запрапанаваць вам не магу. Мы — арганізацыя чыста ваенная, для нас людзі з асяроддзя праціўніка — або цэль для стральбы, або палонныя. Я магу зрабіць толькі адно: зноў накіраваць вас у лагер ваеннапалонных. Тое, што вы савецкі немец, — факт цікавы, але не рашаючы, і мне няма калі разбірацца ў гэтых тонкасцях.

— Ці ж вам непатрэбны перакладчыкі?

— Мне асабіста не патрэбны, я гавару па-руску. — Маёр, гледзячы на апусціўшага галаву Рудзіна, задумаўся і сказаў: — Хутчэй за ўсё вы маглі б зацікавіць нашу службу неваеннага парадку. Службу бяспекі, напрыклад.

— Не, не, — падняў руку Рудзін. — Туды трапіць мне б не хацелася.

Маёр з яўнай цікавасцю паглядзеў на яго.

— Вось як? Ну добра, я паспрабую нешта зрабіць.

Маёр націснуў кнопку, і адразу ў дзвярах з'явіўся той самы салдат. Маёр загадаў салдату адвесці Рудзіна ў камендантцкую.

(Працяг за тыдзень)

52 53 54

© PDF: Kamunikat.org 2024
© Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2024

ВЫКАЗВАННІ ПРАФЕСАРА У НЯГОЎСКАГА

У МІНСКУ НЕ БЫЛО «ЦУДУ»

Пасля знаёмства з матэрыяламі, якія датычылі аперацыі, праведзенай у Мінску (адратаванне жыцця чалавека праз 38 мінут пасля яго смерці), вядомы спецыяліст у гэтай галіне, дырэктар Інстытута Эксперыментальнай фізіялогіі Акадэміі Медыцынскіх Навук СССР прафесар Уладзімір Нягоўскі ацаніў гэтае здарэнне. Вось яго выказванні для рэдакцыі Рабочых Агенцтваў:

— Вестка з Мінска выклікала скептыцызм у кругах лекараў, бо сусветная медыцына не прызнае магчымасці адратаваць жыццё чалавеку праз 38 мінут пасля яго клінічнай смерці ва ўмовах нармальнай тэмпературы. У мозгу памершага за такі час адбываюцца змены, з-за якіх мозг ужо не зможа працаваць. Спецыялісты не паверылі ў «цуд» і былі пераконаны, што пры аперацыі ў Мінску былі створаны дадатковыя ўмовы.

Апераванне чалавека больш як паўгадзіны пасля яго клінічнай смерці было б бессэнсоўна, каб не былі прыняты меры з мэтай раздування гаснучай іскрынкі жыцця і ўтрымліванне яе аж да моманту падрыхтавання адпаведнай апаратуры. Такімі мерамі найчасцей бывае масаж грудной клеткі ў наваколлі сэрца з мэтай утрымання кровазвароту ў арганізме і штучнае дыханне. Журналіст з Мінска, які паінфармаваў цэнтральны друк аб аперацыі, праведзенай прафесарам Лібавым, не прыдаў належнага значэння гэтаму боку справы. Штучныя лёгкія і сэрца былі падключаны да арганізма 21-гадовага Віктара сапраўды на 38 мінуце пасля таго, як лекары пацвердзілі яго клінічную смерць. Аднак на працягу гэтых 38 мінут асістэнты хірурга працягвалі масаж грудзей пацыента, падтрымліваючы яшчэ тлеючую іскрынку жыцця.

Такім чынам, у Мінску не здарылася нічога незразумелага для медыцыны. Але была незвычайная, на рэдкасць цяжкая аперацыя, першай фазай якой было ўтрыманне пры дапамозе масажу слабога следу жыцця ў арганізме пацыента на працягу 38 мінут, а другой — раскрыццё грудной клеткі і падключэнне штучных лёгкіх і сэрца.

Гэта аперацыя сведчыць аб высокім майстэрстве доктара Лібава і яго выдатным веданні метадаў ратавання памерлых. Замест «цуду» мы спаткаліся тут з выпадкам прадмнамернага кроку, асноўваючагася на навейшых дасягненнях медыцыны.

Запісаў

Рышард Бадоўскі



ГОРАДАМ

На ўзгорку за вёскай Залешаны (Беластоцкі павет) стаіць школа. У ёй вырастаюць парасткі новага ў сучасным вобліку вёскі, што дазваляе разарваць зачараваны круг адсталасці.

Асенні сонечны дзень. Прыбыўшага ў Залешаны вітаюць стукам трапачак. Запыленыя, паабвешваныя валакном жанчыны з нейкім здзіўленнем выглядаюць з панадворкаў, праводзяць аўтамашыну, вітаючую іх пырскамі гразі, ды зноў вяртаюцца да сваіх церніц і трапачак. Апрацоўка ільну. Тэхніку пераняла ад прабабулек.

Ці можна яшчэ штонебудзь дадаць да гэтага вобразу, здавалася б, дошкамі ад свету забітай вёскі? Можна, ды яшчэ і шмат.

Пачалося зімою. Ліга жанчын за фінансы Міхалоўскага ГС наладзіла ў Залешанах курс прыкладнага харчавання. Пачаўся ён у студзені т.г. Памятаеце, які быў тады мароз? У Залешаны можна было дабрацца толькі санямі. Не ведаю, ці ахвотна ў гэтую дарогу выбіралася Крысціна Панэк — інструктар па справах хатняй гаспадаркі Ваяводскага праўлення Лігі Жанчын. Сядзела там аднак 5 дзён. Вучыла жанчын смачна і эканомна гатаваць. Штодзень дзяўчаты і жанчыны, замест кудзелі, бралі кошык, напоўнены бульбай, мясам, усялякай агароднінай, і ішлі на вечарынкі, каб... вучыцца гатаваць. Збіралася іх 35 асоб.

Быў у Залешанах гурток Саюза сялянскай моладзі. Нічым асаблівым не даў знаць свету аб сваім існаванні, а калі пакінуў вёску адзін з актыўнейшых членаў гуртка, яго старшыня, гурток цалкам заняпаў.

Толькі прасторная, як на вясковыя ўмовы, двухпавярховая школа, што стаіць за вёскай на ўзгорку, гарэла нейкім ярчэйшым бляскам. Пяты ўжо год адбываюцца тут заняткі на курсах для дарослых. Залешанцы папаўняюць сваю пачатковую адукацыю. Апошні курс налічвае 12 курсантаў ва ўзросце ад 25 да 30 год.

Глухія зімовыя вечары ў Залешанах. Толькі завіруха гоніць снег па дарогах. Маладыя і старэйшыя прыходзілі на курс, збіраліся ў школе. Перад заняткамі і пасля іх слухалі радыё, заводзілі аб тым — аб сім гутарку.

Гэта быў, хоць сціплы, але пачатак новага. З яго нарадзілася ідэя: чаму не праводзіць неяк арганізавана такіх сустрэч? Настаўнік Яўгень Ляшчук меў ужо арганізацыйны вопыт з папярэдняга месца сваёй працы. Так дайшло да наладжання ў Залешанах так званага праблемнага курса. Ахвотных знайшлося каля 30 чалавек. Ёсць ужо апрацаваная праграма гэтага курса. Весткі аб свеце, аб касманаўтыцы, гутаркі аб навейшых метадах апрацоўкі зямлі, навука танцаў, асабістая гігіена, культура палавых зносін, распрацоўка п'есы, абмяркоўка кінафільмаў — гэта толькі некаторыя тэмы багатай праграмы курса.

Вельмі добра зрабіў Прэзідыум ПРН у Беластоку, што ў сувязі з Днём настаўніка ўзнагародзіў залешанскую школу тэлевізарам. Праграма праблемнага курса прадбачвае шырокае яго выкарыстанне.

Вось «дошкамі забітая ад свету вёска», а ў ёй жанчыны хочуць не проста варыць, але варыць смачна і ашчадна. Гаршчок капусты ці іншага баршчу ды велізарная міска закрашанай бульбы не заспакойвае ўжо іх запатрабаванняў. Яны хочуць эстэтычна, як у... горадзе, падаць талерку, лыжкі, відэльцы і нажы, яны хочуць ведаць, як імі карыстацца.

«Забітая дошкамі ад свету вёска» і тэлевізар, і курсы, і прага ведаў. У гэтай вёсцы моладзь распрацоўвае чатырохактавую п'есу.

Старое, застаўшаеся з мінулых часоў, лоб у лоб сутыкаецца з новым, усё больш уступае яму месца. Дошкі, загароджваючыя вёску ад свету — трашчаць, не вытрымліваюць націску. Вёска, не аглядаючыся на старэнькія цягнікі, якіх тут многія ў сваім жыцці зусім не бачылі, з ракетнай хуткасцю даганяе горад. Можа не Варшаву, не Беласток, але Сямяцічы, Дуброву, Саколку...

Віктар Рудчык

Фота аўтара



Некаторыя сярод іх не бачылі яшчэ звычайнай чыгункі, але вось Збышак Грыка, вучань II-га класа пачатковай залешанскай школы марыць ужо аб тым, каб стаць настаўнікам і вучыць дзяцей, як яго настаўнік Яўген Ляшчук, якому з нагоды настаўніцкага свята Збышак прыпадносіць кветкі ад імя сваіх сяброваг і сяброў. Мары Збышка напэўна здзейсняцца.

СЕЛЬСКАЯ ГАСПАДАРКА БЕЗ ТАЯМНІЦ

ЗА МІЛЬЁНЫ — МІЛЬЯРДЫ

Кожнае ваяводства, павет, грамада, а нават і вёска маюць уласныя справы, спецыялістычныя сітуацыі, розныя праблемы. Аднак ёсць і супольныя справы, характэрныя, дамінуючыя. Якраз гэтыя апошнія зрабіліся прадметам вывучэння ў сельскагаспадарчых школах ва ўсіх раёнах нашага ваяводства.

Найважнейшая праблема на Беласточчыне — меліярацыя і загаспадараванне зялёных угоддзяў. Ёсць у нас ужо каля 120.000 га лугоў і паш з ўрэгуляваным водным рэжымам. Гэта ўжо значная плошча. Гэта самыя важныя капіталаўкладанні беластоцкай сельскай гаспадаркі.

20—30 год назад існаваў зусім іншы погляд на меліярацыю. Калі былі вялікія комплексы балот, дык іх трэба было асушыць. Правільная думка. Аднак гэта толькі частка праблемы і нават не самая важная. Асушэнне балот дало эфект толькі на некалькі год, а потым выявілася, што раслінасць гіне ад недахопу вільгаці ў глебе. І зноў былі нізкія ўраджаі.

Лёгка зразумець, што справа была не толькі ў асушэнні, але і перыядычным абвадненні. Адным словам, патрэбна была не толькі сістэма каналаў, спускаючых ваду, але і такіх, якія абваднялі б у перыяд засухі.

Такім чынам вядзецца цяпер меліярацыя зялёных угоддзяў. Яна павінна адыграць вялікую ролю ў інтэнсіфікацыі беластоцкай сельскай гаспадаркі.

Значэнне меліярацыі рознабаковае: дзякуючы ёй рэгулюецца паветрана-водны рэжым, паляпшаецца структура глебы, ствараюцца добрыя ўмовы для развіцця патрэбных раслін, аблягчаюцца спосабы апрацоўкі глебы (асабліва прымяненне машын), павялічваецца перыяд вегетацыі ў сувязі з ранейшым пачаткам палявых работ вясною.

Трэба ўстанавіць такі ўзровень грунтовых вод, які патрэбны пры існуючых умовах выкарыстання. На лугах узровень грунтовых вод павінен быць на глыбіні 50—60 см, на пашах — 60—80 см, пад збожжа і прамысловыя расліны — 100—110 см, а ў садах 130—150 см.

Варта, каб у час сельскагаспадарчага навучання справы меліярацыі і загаспадаравання былі абмеркаваны падрабязна. Бо ж на тэрыторыі нашага ваяводства ёсць каля паўмільёна гектараў лугоў і паш. Гэта найбольшыя рэзервы нашай сельскай гаспадаркі, выкарыстоўванне якіх дазволіць падвоіць пагалоўе жывёлы.

У бліжэйшыя гады ўзрасце ў нас значэнне жывёльнай прадукцыі. Ужо цяпер наша ваяводства займае адно з першых месц у краіне па малочнай прамысловасці і мае вялікія шанцы выйсці на першае месца. Таму неабходна максімальна выкарыстаць дабрадзействы меліярацыі. Бо гэта ж выданыя мільёны, якія прынясуць мільярды.

Інж. **М. Сухажэбрскі**

КАШТОЎНАЕ ВЫДАННЕ

Кожны год прыносіць нам штораз больш фактаў, якія сведчаць аб вялікай увазе польскай навукі да справы вывучэння польска - беларускіх традыцый. Сёння хочам падкрэсліць каштоўнае мерапрыемства Беластоцкага навуковага таварыства. Нядаўна падало яно да ведама, што ў 1964 годзе з'явіцца ў друку першы том гадавіка «Acta Baltico Slavica», у якім будзе багата прадстаўлены матэрыял, адлюстроўваючы польска - беларускія кантакты, а таксама польска - літоўскія ўзаемаадносіны. У рэдакцыйнай апрацоўцы знаходзіцца ўжо ІІ-гі том гадавіка.

Беластоцкае навуковае таварыства згуртоўвае польскіх вучоных, якія ў сваіх даследах кранаюць непасрэдна пытанні, звязаныя з мінулым і сучаснасцю паўночна - усходніх земляў Польшчы. Генеральным сакратаром таварыства з'яўляецца праф. др Ежы Антаневіч. Гэтая ўстанова праяўляе таксама жывую цікавасць да набытку «Нівы». Адзначым тут, што ў гэтым годзе яе журналісту Мацею Канапацкаму было прысвоена званне Члена-супрацоўніка БНТ у знак прызнання за яго ўклад у справу даследвання і папулярызацыі польска - беларускіх культурных узаемаадносін.

© PDF: Kamunikat.org 2024
© Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2024

У ГАРЦЭРАЎ

Бельскі гарцэрскі гуфец — адзін з найбольшых у ваяводстве. Асабліва актыўную дзейнасць вядзе тут аддзел зухаў. Існуе на Бельшчыне 77 дружын зухаў. Пад канец снежня бельскія гарцэры супольна з гарцэрамі Гайнаўскага і Сямяціцкага паветаў арганізуюць курс для дружыновых. Курс спалучаны будзе з вітаннем Новага года і рознымі цікавымі мерапрыемствамі.



На здымку: Працаўнікі Бельскага аддзела зухаў Данута Гайдук і Марыся [illegible]напюк у час працы.

Фота Паўлючук

НАРЭШЦЕ ПАД ДАХАМ

У распараджэнні сельскагаспадарчых гурткоў Беластоцкага павета знаходзіцца зараз звыш ста трактараў і многа, многа больш другіх сельскагаспадарчых машын. Не толькі, зрэшты, у Беластоцкім павеце. Усюды на тэрыторыі ўсёй Беласточчыны штодзень раздаецца лязгат сельскагаспадарчых машын, аблягчаючых працу селяніна. Гэта цешыць, вельмі цешыць.

Няма аднак ружы без калючак. Дагэтуль машыны часта стаялі пад голым небам. Абмываў іх дождж, пакрываў снег. Высакаякасныя, дарагія машыны іржавелі, паніжалася іх тэхнічная спраўнасць, хутка выходзілі са строю.

І вось паявіліся першыя ластаўкі, якія на пачатку сёлеташняй зімы абвяшчаюць вясну для сельскагаспадарчай тэхнікі. Па ўсёй Беласточчыне пачалі з'яўляцца вазоўні і гаражы. У Беластоцкім павеце да канца снежня г.г. будзе іх 16, калі... Падляшскае будаўлянае прадпрыемства датрымае тэрмінаў, прадбачаных умовай.

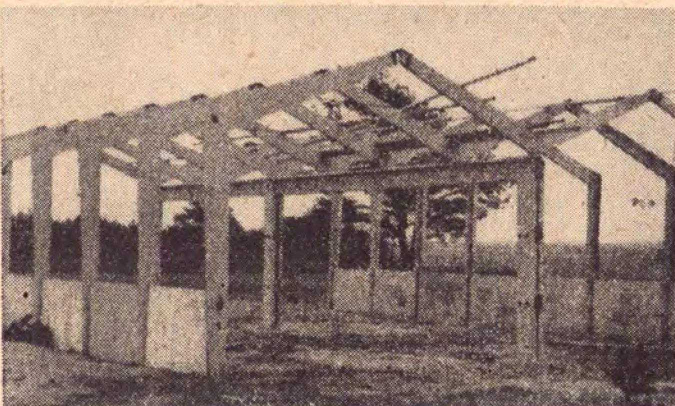
Вазоўні і гаражы будуюцца з жалезабетонных зборачных элементаў. Кошт пабудовы адной вазоўні складае 55 тысяч злотых. Дорага. Сяляне (напрыклад, у Юшкавым Грудзе) гаварылі мне, што за гэтыя грошы змаглі б пабудаваць сабе многа лепшыя сховішчы на свае машыны. У павеце паясняюць, што яны, мабыць, не ўсілах што-небудзь зрабіць. Кошт пабудовы вызначае агульнадзяржаўны цэннік. Зрэшты, дадаюць, сялянам гэтая будова не каштуе нават адной залатоўкі. Вазоўні і гаражы будуюць на кошт дзяржаўнага фонда развіцця сельскай гаспадаркі.

Толькі ёсць адна рэч, якая непакоіць будучых уладальнікаў гэтых вазоўняў. Манцёры Падляшскага будаўлянага прадпрыемства выконваюць сваю працу часта зусім нядбайна. Паасобныя зборачныя дэталі дрэнна дапасаваныя, некаторыя шрубы не цалкам дакручаны, між сценкамі вялікія дзіркі, якіх ніхто не збіраецца залатаць хаця б цэментам. Ці ж бы былі гэта толькі невялікія ўхібы вялікага мерапрыемства?

Найважнейшае аднак тое, што нарэшце сельскагаспадарчая тэхніка акажацца пад дахам і перастане бязлітасна нішчыцца.

В. Рудчык

фота аўтара



На здымку: Пакуль што тырчаць толькі жалезабетонныя рэбры, але будуць сцены і дах. Вазоўня гэта будуецца непадалёк ад вёскі Бандары ў Беластоцкім павеце.

УНІФІКАЦЫЯ Ў СЕЛЬСКАГАСПАДАРЧЫМ БУДАЎНІЦТВЕ

У будучым годзе першыя эксперыментальныя аб'екты

Пасля стварэння спецыяльных Дырэкцый сельскагаспадарчага будаўніцтва, мэтай якіх з'яўляецца нагляд і каардынацыя капіталаўкладанняў у сельскай гаспадарцы, рэарганізацыі сеткі будаўнічых прадпрыемстваў, працуючых для вёскі, прыйшла чарга на глыбокія змены ў праектаванні вясковага будаўніцтва. Бюро вывучэння і праектаў прыкладнага вясковага будаўніцтва разам з Праўленнем сельскагаспадарчага будаўніцтва, створаным пры Міністэрстве сельскай гаспадаркі, вядуць працу з мэтай уніфікацыі і ўніверсалізацыі паўфабрыкатаў, што дасць магчымасць увайсці ў сельскагаспадарчае будаўніцтва прамысловым метадам.

Аб велічыні гэтай змены сведчаць наступныя дадзеныя. Напр., у галіне гаспадарчага будаўніцтва існуе 150 тыповых праектаў, але толькі некалькі з іх бярэ пад увагу прамысловыя метады будаўніцтва. Цяпер прадугледжана зрабіць толькі 6 тыповых праектаў гаспадарчых будынкаў, але ўсе яны ўлічваюць прамысловыя метады будаўніцтва.

Праца па ўніфікацыі будуць закончаны яшчэ ў гэтым годзе. У будучым годзе праектуецца (пакуль што ў постаці прататыпаў) будова першых гаспадарчых будынкаў згодна з тыповымі праектамі, якія ўлічваюць ужо прымяненне паўфабрыкатаў. У 1966 годзе можна ўжо спадзявацца прамысловага вырабу паўфабрыкатаў і разгортвання масавага вясковага будаўніцтва прамысловымі метадамі. (ар)

МЕДЗЬ СТАРАЯ І НОВАЯ

(Працяг са стар. 1)

Усе сацыялістычныя краіны разам маюць 15% святовай прадукцыі медзі. А ў агульнай святовай прадукцыі прамысловасці складаюць 1/3.

Польшча дае толькі чатырохпрацэнтны ўклад прадукцыі медзі ў краінах, уваходзячых у склад Рады Узаемнай гаспадарчай Дапамогі. Вось якая непрапарцыянальнасць, вось якая вага праблемы. І таму зусім апраўдана называем Любінскае месцанараджэнне скарбам, а ўсё капіталаўкладанне — залатым інтарэсам.

У Любінскім басейне работа ўжо набрала разгону. З птушынага палёту (па прыкладу Турашава і Тарнабжэга камбінат мае свайго «Гаврона») відаць размах будовы, прадуманае размяшчэнне капальняў, прагрэсіраванне дарожных і будаўнічых работ. Калі «Гаврон» вельмі паволі апісваў круг над камбінатам, можна было ўбачыць паасобку кожную з адзінаццаці названых дырэктарам Крулем шахт капальняў «Любін» і «Пальковіцы І». Бо дзве з чатырох капальняў ужо будуюцца. Пакуль што паглыбляюцца шахты, але ўжо ў будучым годзе пачнецца пракладка штрэкаў. У 1967 годзе «Любін» павінен даваць мільён тон руды. Будова капальні медзі — гэта аднак рызыкоўная справа, азарт, можна сказаць. Растлумачыў гэта тэхнічны дырэктар інжынер Штукоўскі — вопытны спецыяліст (мае ўжо на сваім рахунку 35 км шахт, пракладзеных у Польшчы і іншых краінах). «Геалагічнае становішча вельмі небяспечнае, — гаворыць ён, — залежы руды адзелены ад паверхні пластом грунта ў некалькі сотцен метраў, перасечанага больш як дзесяткам пластоў вады. Таму трэба замарожваць грунт на ўсю глыбіню шахты. Калі ў гэтым лёдавым плашчы акажацца міліметровая шчыліна, вада ўрываецца праз яе пад вялікім напорам. Да гэтага часу здарыліся дзве такія аварыі, шкоды ад іх напраўлялі некалькі месяцаў. Трэба было ўліць у шахты сотні тон бетону, каб адрэзаць дарогу вадзе, замарозіць усю шахту і пачаць усю работу нанова. Але мы перакананы, што план выканаем. Бо, каб перамагчы прыроду, робім адначасова 11 шахт».

Такое ж перакананне мае ўвесь штаб «Любіна». Калі ім гэта ўдасца, дык, нягледзячы на аварыю, выканаюць план гэтага года. Гэта азначае, што пятая частка работы на абедзвюх капальнях будзе зроблена.

Гэты басейн у дзесяць разоў павялічыць прадукцыю медзі ў краіне і выведзе Польшчу ў першы дзесятак святовых вытворцаў медзі.

В. ВЕСЯЛОЎСКІ

Растуць шматпавярховыя будынкі ў шахцёрскім пасёлку ў Любіне. Фота: Валашчук



Торф на паліва і ўгнаенне

На тэрыторыі Гайнаўскага павета ёсць каля 11 тысяч гектараў тарфянікаў, размешчаных у 47 комплексах. Яны займаюць каля 0,8% агульнай плошчы павета. Гэтым сур'ёзным багаццем вядзецца планавая і рацыянальная гаспадарка. Усімі працамі ў павеце, звязанымі з торфам, кіруе старшы інспектар да спраў торфу Казімір Кавалік.

У Гайнаўскім павеце апраўдала сябе шырокае прымяненне торфу як угнаення і на паліва. Цяпер працуе 11 капальняў торфу. Гадавыя планы да гэтага часу значна перавыкананы. Планавана выдабыць 1100 тон торфу на паліва, а здабыта ўжо 2000 тон. Торфу на ўгнаенне планавана 1500 тон, а здабыта 3600 тон. Апрача гэтага вядзецца праца, каб выкарыстаць торф, які выварочваецца пры капанні меліярацыйных равоў. Пры равах здабыта 950 тон торфу. Найлепш працуюць капальні торфу ў Малых і Вялікіх Тынявічах і Кленіках. А капальня ў Кляшчэлях, у адрозненне ад добрых, наогул не пачала яшчэ працы.

Сельгасгурткі ў грамадзе Чыжы

На тэрыторыі грамады Чыжы, у Гайнаўскім павеце, існуе 8 сельскагаспадарчых гурткоў. Чатыры з іх (у Чыжах, Збучы, Падрэчанах і Асоўцы) карыстаюцца дзяржаўным зямельным фондам (53 га) і вядуць гаспадарку на пакінутых землях.

Наогул трэба прызнаць, што гаспадарка на землях з дзяржаўнага фонда вядзецца незадавальняюча. Гурткі маюць уласныя гаспадарчыя машыны і атрымалі ад дзяржавы дастатковую колькасць насення і мінеральных угнаенняў. Але не заўсёды закупленае ўгнаенне трапляе на землі дзяржаўнага фонда, а часцей раскупляецца членамі гуртка. Напр., у Падрэчанах члены гуртка раскупілі ўгнаенне на свае землі, а на землі дзяржаўнага фонда зусім не засталося. Шмат яшчэ недахопаў і ў якасці апрацоўкі глебы, у тэрміне севу, у перахоўванні збожжа і машын.

Аднак гурткі вельмі энергічна дзейнічаюць у галіне паслуг. У грамадзе Чыжы гурткі маюць 7 трактараў з камплектамі, 9 малацільных агрэгатаў і шмат іншых сельскагаспадарчых машын.

Сельгасгурток у Курашаве мае 1 трактар з камплектам машын і малацільныя агрэгаты. Гурток выконваў толькі сельскагаспадарчыя паслугі. Зарабілі 60 тыс. злотых, выдалі 52 тыс. злотых. Значыць, гурток мае даход, хоць і невялікі.

У гэтым годзе гурток працуе добра, бухгалтэрыя вядзецца ўвесь час. Фонд амартызацыі, рамонты, членскія складчыны — усё выплачваецца тэрмінова. Усё сведчыць аб тым, што гурток знаходзіцца на добрым шляху.

Добра вядзе гаспадарку і гурток у Асоўцы, які мае 2 трактары з камплектамі машын і малацілку, у Падрэчанах, дзе маюць пакуль што толькі малацілку і крайзэгу. Горш спраўляюцца гурткі ў Збучы і Чыжах.

Каб палепшыць працу гурткоў, трэба асаблівую ўвагу звярнуць на даходы, абмежаваць выдаткі, ашчадней весці гаспадарку.

Больш актыўна павінны працаваць рэвізійныя камісіі. Гурткі не павінны ехаць на стратах.

Ю. Козак

Гайнаўка

© PDF: Kamunikat.org 2024
© Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2024

© PDF: Kamunikat.org 2024 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2024



ВЕСТКІ з БССР

З УЗНАГАРОДАЙ

За заслугі ў развіцці савецкай літаратуры і ў сувязі з шасцідзесяцігоддзем з дня нараджэння Прэзідыум Вярхоўнага Савета СССР узнагародзіў пісьменніка Піліпа Пестрака ардэнам «Знак пашаны».

НОВЫ ХАЛАДЗІЛЬНІК

Канструктары Мінскага завода электрахаладзільнікаў стварылі новы малагабарытны халадзільнік «Мінск — 2». Аб'ём унутранай камеры халадзільніка — 115 літраў.

На здымку: галоўны канструктар завода Анатолій Мялярчыкаў (справа), канструктары Казімір Сыч і Міхаіл Набок.

ЮНЫЯ ПАМОЧНІКІ

Пінскі краязнаўчы музей штогод наведвае 30—35 тысяч чалавек. Колькасць наведвальнікаў яшчэ больш узрасла ў гэтым годзе, калі ўваход у музей стаў бясплатны. Клопаты ў навуковых работнікаў значна павялічыліся. На дапамогу ім прыйшлі піянеры. Юныя памочнікі дзяжураць у залах, аказваюць свае паслугі наведвальнікам.



...што самай старажытнай кветкай, якая вядома ўсяму свету, з'яўляецца ружа, якая расце ў нямецкім горадзе Гільчэстгейме. Яе кветкі штолета распускаюцца вось ужо больш як 1.000 гадоў.

ІХТЫЯЛАГІЧНАЯ КАЛЕКЦЫЯ... Ў СТРАЎНІКАХ КАШАЛОТАЎ

У страўніках трох кашалотаў, якіх загарпунілі савецкія кітабоі паблізу Вогненнай Зямлі, выяўлена цэлая іхтыялагічная «калекцыя». Са страўнікаў гігантаў вынята 20 рыбін даўжынёй да 138 сантыметраў і вагой да 44 кілаграмаў.

Здабытыя рыбіны знаходзяцца ў такім добрым стане, што захавалі нават сваю афарбоўку і не маюць слядоў ад зубоў кашалотаў. Усе экземпляры замарожаны і будуць перададзены заалагічнаму інстытуту Акадэміі навук СССР у Ленінградзе.

Пад музыку



Ідзе зіма, а зімой карнавал. На карнавал кожная дзяўчына рыхтуе сабе сукенкі. Дык, калі ласка, вось дзве навейшыя мадэлі, якія мы пазычылі ў нямецкіх прыгажунь. Можа спадабаюцца?

а-вр

МАЛАДЫ ЦІ СТАРЫ

Старажытная кітайская класіфікацыя так прадстаўляла гэту праблему:

да 20 год — маладосць,
да 30 год — перыяд жаніцьбы,
да 40 год — перыяд працы ва ўстановах,
да 50 год — перыяд пазнавання ўласных памылак,
да 60 год — канцовы перыяд творчага жыцця,
ад 60 да 70 год — перыяд жаданы,
ад 70 год — перыяд старасці.

Іншы падзел чалавечага жыцця правёў Піфагор, філосаф і матэматык, які жыў у VI стаг. да нашай эры:

0—20 год — перыяд фармавання чалавека,
20—40 год — малады чалавек,
40—60 год — чалавек у поўні сіл,
60—80 год — стары і недалужны.

Анатом-паталаг Асхора, які жыў у IX стагоддзі, перыяд спеласці замыкае ў граніцах ад 25 да 45 год. Паводле яго, пасля 45 год распачынаецца старасць, а старчы перыяд працягваецца ад 65 да 85 год, а пасля наступае старэчы перыяд.

Не менш песімістычна глядзяць на жыццё чалавека сучасныя англійскія філосафы, паводле якіх старасць пачынаецца ад 50 год.

Інакш падыходзяць да гэтай справы нямецкія антраполагі. Яны лічаць перыяд старасці ад 60 год. Найбольшымі аптымістамі з'яўляюцца амерыканскія лекары-статысты. Яны трактуюць перыяд ад 45 да 64 год як сярэдні перыяд жыцця, а гады ад 65 да 74 называюць раннім перыядам старасці. Старасць сапраўдная пачынаецца ад 75 год жыцця.

мх

МАЦІ З СЫНАМ

Так у Інданезіі (гарачая краіна на поўдні Азіі) носяць малых дзяцей. Трэба сказаць, што выгаднае месца падарожжа. (вл)



СПУТНІК НА КОЛАХ

Незадоўга не толькі ў космасе, але, магчыма, і на нашых дарогах убачым «Спутніка», «Спутніка» на чатырох колах. Так назвалі савецкія інжынеры свой новы малалітражны аўтамабіль. Ад праўдзівага спадарожніка «Спутнік» на колах значна павальнейшы. Ён развівае хуткасць усяго да 75 кіламетраў на гадзіну. Сіла рухавіка 15 конскіх сіл.

На здымку: «Спутнік» у час выпрабаванняў.

а-вр

Фота: «Цайт ім більд»



ЗМАГАРНЫЯ ДАРОГІ

(Працяг са стар. 2)

лі беларусаў. «Беларусы спачатку зусім ухіляліся ад супрацоўніцтва з акупантам, але хутка адчыніліся ім вочы, калі ўбачылі, што чужы... наогул варожы элемент, скарыстаўшы з нагоды, узяў у свае рукі зброю і рабіў ім больш шкоды, чым самыя гітлераўцы». «Д-р В. Тумаш, першы старшыня гораду Мінска пад акупацыяй скантактаваўся з капітанам Ф. Кушалем і запрапанаваў яму, каб абняў каманду менскае паліцыі». А калі пачаў кіраваць дапаможнай паліцыяй Ф. Кушаль, дык беларусы пачалі ўступаць у паліцэйскія часці, каб змагацца з «бальшавіцкімі партызанамі». А пасля «немцы пераканаліся, што без дапамогі беларускае інтэлігенцыі ня даць ім рады з мясцовым насельніцтвам. Гэткім чынам падрыхтоўваўся грунт пад Самаахову, а пазьней — Беларускую Краёвую Абарону». Акула радуецца, што немцы загадалі ствараць беларускія атрады «самааховы» для абароны нямецкіх гарнізонаў ад партызан. Але Акула бядуе, што пасля разгрому немцаў пад Сталінградам партызанская барацьба на Беларусі пашыралася і рабілася ўсё больш небяспечнай для немцаў. Паліцэйскія часці і атрады «самааховы» не задавальнялі патрэб нямецкага камандвання. Немцам было патрэбна беларускае гарматнае мяса для фронту. І таму яны надумаліся стварыць беларускія воінскія часці для аховы камунікацыі і прыкрыцця адступлення нямецкіх войск. І вось для гэтай мэты ў апошнія дні акупацыі немцы стварылі так званую «Беларускую Краёвую Абарону», камандуючым якой прызначылі авансованага немцамі з польскага капітана на «беларускага» маёра Францішка Кушаля, а начальнікам штаба — капітана Віталія Мікулу.

[illegible]-га сакавіка 1944 г. немцамі была аб'яўлена мабілізацыя беларускай моладзі да БКА. Пад пагрозай смерці зганялі моладзь у нямецкія батальёны, камандзірамі якіх былі беларусы. Немцы не дазвалялі ствараць беларускія воінскія часці большыя за батальён, а і ў батальёнах захавалі за сабой поўнае камандванне. Каб забяспечыць БКА афіцэрамі, немцы арганізавалі ў чэрвені 1944 г. Школу Камандзіраў, адкрыць якую не давялося, бо 3-га ліпеня Савецкая Армія заняла Мінск.

Дык вось і справа ясная: беларусы не камуністы, не партызаны, народ спакойны і прыхільны да акупанта. Партызанскі рух стварылі рускія і палякі, а немцы абаранялі спакой беларусаў і дзеля гэтага стварылі беларускія паліцэйскія часці, атрады «самааховы», а каб узнікла незалежная бел-чырвона-белая Беларусь, дык згадзіліся на стварэнне Беларускай Краёвай Арміі. Таму і ўсіх тых, чыімі рукамі немцы ўсё гэта тварылі, не можна называць здраднікамі беларускага народу, а «нацыянальна - сведамымі патрыётамі», якія спрытна, ашукваючы немцаў, рабілі ўсё для дабра Беларусі. І каб «праклятыя бальшавікі» не выгналі немцаў з Беларусі, дык у хуткім часе была б яна незалежнай дзяржавай. Вось «змагарніцкая» філасофія Канстанціна Акулы, а вярней тых, хто даваў яму інфармацыйную дапамогу ў час стварэння «аповесці». К. Акула робіць і «ахвяру» са сваіх. Вось ён «аддае» на з'ядзенне кіраўніка свайго «ўрада» так званага «прэзідэнта Беларускай Цэнтральнай Рады» Радаслава Астроўскага. Акула піша: «Беларуская Цэнтральная Рада была пакліканая акупантамі дзеля кантролі ўсяго беларускага жыцця... У статуце БЦР было сказана, што прэзідэнт прызначаецца і змяшчаецца генеральным камісарам».

Іншымі словамі, Акула сцвярджае, што БЦР і яе прэзідэнт Астроўскі былі поўнасцю гітлераўскімі стаўленнікамі.

Далей Акула піша: «Быў бы Астроўскі вызначным патрыётам, чалавекам поўнага нацыянальнага і асабістага гонару, беззаганнае маралі, ня быў бы прэзідэнтам БЦР. Немцы не хацелі бачыць на гэтым становішчы асобы дамінуючай, перад народам заслужанай і яму поўнасцю аддакай... Мала хто зь беларусаў лічыў БЦР за нейкі ўрад. Гэткім яна і ня была. Скарэй лічылі экспазытурай акупанта».

А чаму ж гэта «малады публіцыст» К. Акула так асмельваецца гаварыць аб сваім шэфе? Бачыце, Астроўскі не зрабіў так, як другія «дзеячы нацыянальна-палітычныя», як, напрыклад, Уладзімір Тамашчык, гэты ў час нямецкай акупацыі быў кіраўніком беларускага гітлераўскага камітэту на беластоцкую акругу і так, як Астроўскі — мінскай, так ён беластоцкай акругай кіраваў на славу Гітлера. Але пасля заканчэння вайны Тамашчык «адкінуў» ад сябе смярдзячае мінулае» і зрабіўся «прэсвяцейшым Васілём» — праваслаўным архіепіскапам на Амерыку, бо долары не горшыя за нямецкія маркі. А вось Астроўскі не хацеў змяніць плюгавую шкуру, не адкінуў скампраметаванай і яшчэ не ачышчанай мінуўшчыны нават пасля ўпадку гітлераўскай Германіі — лічыць сябе далей «прэзідэнтам БЦР». А справу гэту нічым не вытлумачыш, нічым нікога не ашукаеш. І таму К. Акула піша: «Бо чым-жа можна вытлумачыць такі палітычна - самазабойчы крок Астроўскага пасля вайны на эміграцыі, калі з музэю абнясслаўленых палітычных рэліквіяў выцягнуў ён на паверхню бурлівага эміграцыйнага палітычнага жыцця палітычны труп — БЦР і стараўся яго ўваскросіць? Хіба-ж рацыянальна думаючы палітык мог такое зрабіць?»

Бачыце, «прэзідэнт» Астроўскі, стары і хітры палітык, не змяніў, дурны, прэзідэнцкай прасмердлай скуры, а вось ён, Канстанцін Акула, хоць і «малады патрыятычны змагар», быў разумнейшы. Ішоў з немцамі аж у Францыю, а калі там у канцы 1944 г. папаўся ў палон да французскіх партызан, якія перадалі яго разам з немцамі амерыканцам, дык падаўся за паляка, бо «відаць, братцы, што выгадней будзе цяперашняга часу апрануць чужую скуру». Пасля адправілі гэтага «паляка» ў Італію, дзе ўключылі ў Польскі Другі Корпус Андэрса, што ўваходзіў у 8-мую англійскую армію. Трохі «ваяваў» супроць немцаў, а потым паехаў у Англію у польскую школу падхаронжых. У 1947 годзе Акула мяняе зноў скуру — з польскай на беларускую — і ўступае ў Згуртаванне Беларусаў Вялікай Брытаніі. Вось якія гэтыя змагарныя дарогі.

У. САНЕВІЧ

© PDF: Kamunikat.org 2024 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2024

© PDF: Kamunikat.org 2024 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2024

ТРЫБУНА чытачоў

НА КАЛЯДЫ

Каляды без рыбы, як страва без солі. Рыбка на калядным стале займае ў нас заўсёды пачэснае месца. Сёлета гандаль Беласточчыны падрыхтаваў на зімовыя святы рыбкі ўдосталь. Перад Калядамі рыбныя крамы атрымаюць звыш 18 тон карпаў і 8 тон лінаў, ляшчоў і шчупакоў. Падрыхтавана таксама 132 тоны селядцоў. Так, каб хапіла на кожны калядны стол.

(вб)

На здымку: кіраўнік рыбнай крамы ў Беластоку Яніна Крэнтоўская ўзважвае каралеўскага карпа.

Фота В. Рудчык



Асенне-зімовае сельскагаспадарчае навучанне

Сельскагаспадарчае навучанне арганізавана ў 94 вёсках Гайнаўскага павета. Створана каардынацыйная камісія, у склад якой увайшлі прадстаўнікі Аддзелу сельскай гаспадаркі і лясніцтва, Прэзідыума ПРН, павятовага праўлення сельгасгурткоў, грамадскіх і партыйных установ.

Рабочая камісія на сваім першым пасяджэнні праанalізавала заданні, якія вынікаюць з цыркуляра Міністра сельскай гаспадаркі, і распрацавала план навучання.

Асенне-зімовае навучанне ахапіла ў першую чаргу вёскі, дзе канцэнтруюцца сельгасмашыны, і асабліва мясцовасці з нізкім узроўнем сельгаспрадукцыі, якія маюць у сябе большыя рэзервы.

Праграма навучання бярэ пад увагу тэмы, вынікаючыя з грамадскага плана, і заданні з праграмы «аграмінімума». Тэматыка навучання ахопіць вытворчасць кармоў у сялянскай гаспадарцы, эканамічнае кармленне рагатай жывёлы і свіней на мясцовых кармах, догляд і выкарыстоўванне лугоў і паш, догляд за водна - меліярацыйнымі аб'ектамі, барацьба з пустазеллем і шкоднікамі, угнаенні і вапнаванне глебы, механізацыя сельскагаспадарчых работ і г.д.

Асенне - зімовае навучанне пачалося 9 лістапада. Яно ахапіла сялян у пунктах навучання, на тэлевізійных і самаадукацыйных курсах. У якасці лектараў запрошаны, апрача сельскагаспадарчай службы, перадавыя сяляне, якія маюць пэўны запас сельскагаспадарчых ведаў. Значную ролю адыграюць у гэтым грамадскія рады нарадовыя Гайнаўскага павета.

Ю. Козак
Гайнаўка

ПАПІЛІ

16 лістапада рабочыя, якія працуюць пры пабудове дарогі Юшкаў Груд — Ялоўка, атрымалі зарплату. Арганізацыя алкагольных папоек у такія дні зрабілася тут ужо традыцыяй. Але ў гэты дзень пабілі рэкорд. На працягу некалькіх гадзін з крамы ў Юшкавым Грудзе яны закупілі гарэлкі на суму 5.300 злотых. А пасля хадзілі ракам па нявыканчанай дарозе.

(вб)

ЛІСТ У РЭДАКЦЫЮ

Дарагая рэдакцыя! Хачу табе расказаць аб сваім смутку.

У нашай вёсцы Коматаўцы ёсць радыёкропкі. Мы гэтым былі вельмі задаволены. Але цяпер яны змоўклі, маўчаць ужо ад 14/XI-63 года. Аднак усе мы плацім штомесяц за радыёкропкі, за тое, што на сцяне маем скрыначку. Мы не адмаўляемся плаціць, але хочам, каб радыёкропкі гралі. Мы штодзень просім пісьманосца, каб дапамог у гэтым, але нічога не выходзіць. Манцёры з Крынак нават не думаюць прыехаць.

Дарагая рэдакцыя, перадай мой смутак у сваёй газеце. Можа аб ім прачытае тое начальства, што дбае пра радыёкропкі.

Мікалай Гаспяровіч
Коматаўцы

Ці будзе зноў?

Летам 1963 года ў Старым Ляўкове быў арганізаваны самадзейны гурток. Кіраўніцтва ўзяў на сябе малады хлапец Толік Несцярук. Гурток адразу старанна прыступіў да працы. Стаў вывучаць розныя песні, танцы і п'есу. Першы раз гурток выступіў у сваёй вёсцы. Потым выехаў у суседнія.

Але так было нядоўга. Хутка гурток перастаў працаваць, перастаў дзейнічаць. Чаму гэта так сталася? Можа кіраўнік Толік Несцярук перастаў клапаціцца аб працы гуртка? Ён жа раней стараўся, каб гурток працаваў і каб быў не горшы ад іншых. Яму многа таксама дапамагаў мясцовы кіраўнік школы В. Цялушэцкі.

Надыходзяць доўгія зімовыя вечары. Якраз час, каб збірацца і вывучаць усё, што толькі можна. Але гэтага няма, бо гурток як хутка ўзнік, так хутка і прапаў.

Прачніся, гурток ў Старым Ляўкове!

Віктар Харкевіч
в. Старое Ляўкова

Патрэбна пародзістая жывёла

Жыхар вёскі Катлы (каля Бельска) Політыс выехаў да Уроцлава. Пабыў там нейкі час, заўважыў вялікую розніцу ў развіцці жывёлагадоўлі тут і там. Закупіў нейкую колькасць курэй пароды лекгорн, качак-пекінак, некалькі свінаматак беконавай пароды, а нават некалькі штук пародзістых сабак, і ўсё гэта прывёз у родную вёску. Пабудаваў адпаведныя недарагія памяшканні на пясчыстых няўгоддзях. Курыныя яйкі аддаваў у Бельскі інкубатар. Яйкі качак-пекінак прадаваў мясцовым гаспадарам, а парасят прадаваў аматарам-гадоўцам. Аднаднёўкі - кураняты былі нарасхват і хутка сталі множыцца не толькі ў Бельскім павеце, але і ў суседніх Гайнаўскім і Сямяціцкім. Пачын і праца Політыса заслугоўвае ўвагі. Гэты адзін чалавек шмат зрабіў за кароткі час.

Але, на жаль, настаў кармавы крызіс 1962 года. Адносныя ўлады не дапамаглі яму сваечасова кармамі, а сваіх кармоў ён не меў. Ён вымушаны быў ліквідаваць гадоўлю. Купіў каня і воз і цяпер працуе ў транспарце. Мяркую, што гэты прыклад не адзіны. Падобныя прыклады не павінны паўтарацца. Кожную добрую ініцыятыву трэба падтрымліваць, а калі б нават былі нейкія недахопы, то як найхутчэй іх ліквідаваць. Можна, напрыклад, закупіць на захадзе некалькі вагонаў цялушак галандскай пароды ці пародзістых авечак, якія на захадзе год у год ідуць пад нож, і раздзяліць гэты матэрыял паміж індывідуальнымі хлебаробамі на ўмовах крэдыту, а гаспадары напэўна дaложаць усе намаганні, каб стварыць гэтым жывёлам як найлепшыя ўмовы. Гэта варта зрабіць.

Н. Перавой
Бельск

Грамадскім чынам у гр. Храбалы

Жыхары грамады Храбалы (Бельскі павет) у 1963 годзе працавалі пры будове дарог грамадскім чынам. Гэта іх праца ацэнена на 256 тыс. зл. Выжвіравана вуліца ў Райску даўжынёй 0,55 км (праца ацэнена на 137 тыс. злотых). Жыхары Дзянісак направілі адрэзак дарогі да шашы Беласток — Бельск даўжынёй 0,25 км (праца ацэнена на 62 тыс зл) і шмат іншых.

Жыхары грамады Храбалы грамадскім чынам направілі дарожныя пропусты, дзе праца ацэнена на суму 17 тыс. злотых. Напр., напраўлены пропусты на дарогах Малыя Грынявічы — Гацькі і Дзяніскі — Плюцічы. Зроблены новы пропуст на дарозе Кнаразы — Плёскі.

Арганізатарамі працы грамадскім чынам былі вясковыя камітэты Фронту Адзінства Народа.

Варта таксама ўспамянуць аб дапамозе жыхароў пры будове крамаў у вёсках Райск і Гацькі, дзе жыхары выканалі працу грамадскім чынам, ацэненую на 11 тыс. зл.

Аляксандр Трафімчук
Райск

У ВОЛЬНЫ ЧАС

Разам з пачаткам навучальнага года арганізаваўся ў нас школьны хор і танцавальны гурток. Заняткі спеву і танца адбываюцца раз у тыдзень. Танцаваць вучыць артыст «Лявоніхі» Янка Крупа, а спяваць — Люба Томчык. Хор выступаў першы раз у сваёй школе на акадэміі, прысвечанай 46 гадавіне Кастрычніцкай Рэвалюцыі. На другі дзень даў выступленне ў Гайнаўскім Доме Гурніка на павятовай акадэміі, а ў дзень 7 лістапада танцоры і хор нашага ліцэя выступілі з уласнай праграмай на акадэміі ў Доме Настаўніка. Праграма ўсім спадабалася.

Зараз Люба Томчык вядзе заняткі з хорам толькі два разы ў месяц. Астатнія дзве серады месяца (бо ў гэтыя дні вучыць) прысвячае чатыром салісткам.

Але гэта не ўсё. Мы займаемся тут яшчэ іншымі цікавымі справамі. Вось, напрыклад, вучні ліцэя ходзяць на школьныя бясплатныя фільмы, якія высвятляе Ул. Рашкевіч. Ён не толькі сам высвятляе гэтыя фільмы, але вучыць таксама высвятляць вучняў. У найбліжэйшы час будзе арганізаваны гурток аматараў фільмаў.

Алік Харкевіч
вуч. Беларускага ліцэя ў Гайнаўцы.



Дарагое «Сэрцайка»!

У адным нумары «Нівы» прачытаў я ліст нашай сяброўкі Зіны, у якім апісвае яна сумнае жыццё сваёй вёскі. Вось і я надумаўся напісаць і заняць якое - небудзь становішча ў гэтай справе. Хоць я надумаўся напісаць позна, але думаю, што Сэрцайка яшчэ надрукуе мой ліст, каб магла прачытаць Зіна.

Я жыву на вёсцы і маю 17 год. Разумею, што значыць вясёлае ці сумнае жыццё чалавека. А пераважна цяжка жыць, калі жыццё бывае сумным. Маладыя гады кожны з нас хоча правесці весела, бо яны бываюць раз толькі ў жыцці і іх трэба шанаваць, бо яны больш не вернуцца. У маладыя гады прыходзіць каханне.

Моладзі ў вёсцы, дзе я жыву, ёсць нямнога, але жыве яна весела і дружна. У гэтым годзе арганізавалі самадзейны гурток, які вельмі добра працаваў, і думаю, што далей так будзе працаваць. Прыязджае кіно два разы ў месяц. Ёсць бібліятэка, дзе моладзь бярэ і чытае многа кніжак. Ёсць свая святліца, дзе адбываюцца часта забавы. Хлопцы, можна сказаць, вельмі мала п'юць гарэлкі, а як вып'юць, дык толькі для смеласці. Каторы нап'ецца моцна, дык не ідзе на забаву, а лягае і спіць. Але гэта здараецца рэдка. На забаве моладзь захоўваецца культурна. Так што моладзь маёй вёскі не нудзіцца. Раіў бы, каб так было і ў тваёй вёсцы, Зіна. А ў горад няма чаго ўцякаць, гэта нічога не дасць. Не толькі да цябе, Зіна, звяртаюся, але і да ўсёй моладзі тваёй вёскі, каб узяліся дружна за працу, тады будзе і весела. Жадаю табе ўсяго добрага.

Віця з вёскі Л. Гайнаўскі пав.

Ад імя Зіны і нашага дзякуем табе Віця.

СЭРЦАЙКА

КІНО

Праграма

на 24.XII. — 29.XII.1963 г.

ГАЙНАЎСКІ ПАВЕТ

Белавежа
„Karabiny i gołębie" (węgierski), 24—25. „Diabeł morski" (radz.), 26—27. „Mam tu swój dom" (polski), 28—29.

Дубіны
„Dwie sroki za ogon" (radz.), 28—29.

Нараў
„Księga dżungli" (angl.), 25—29.

Нараўка
„Trudne godziny" (radz.), 25—29.

Чаромуха
„Dziki pies Dingo" (radz.), 24—25. „Pod słońcem Indii" (hinduski), 26—27. „Siedem nianiek" (radz.), 28—29.

Чыжы
„Trudne lata" (włoski), 25—29.

БЕЛЬСКІ ПАВЕТ

Боцькі
„Champion" (USA), 25—29.

Бранск
„Rodzaj miłości" (angl.), 24—26. „Krążownik szos" (franc.), 27—29.

Гродзіск
„Na białym szlaku" (polski), 25—29.

Орля
„Gangsterzy i filantropi" (polski), 25—29.

Райск
„Skradziono bombę" (rumuński), 25—29.

БЕЛАСТОЦКІ ПАВЕТ

Гарадок
„Zemsta zza grobu" (franc.), 24—25. „Biedna ulica" (bułg.), 26—27. „Następcy tronów" (włoski), 28—29.

Міхалова
„Strachy zamku Spessart" (NRF), 24—26. „Ich dzień powszedni" (polski), 27—29.

Супрасль
„Zakochała się dziewczyna" (radz.), 2[illegible]—26. „Daleka jest droga" (polski), 27—29.

Чорна Беластоцкая
„Człowiek zza biurka" (włoski), 24—25. „Pan bez mieszkania" (jugosł.), 26—27. „Świniarka i pastuch" (radz.), 28—29.

СЯМЯЦІЦКІ ПАВЕТ

Мельнік
„Przygody Munchhausena" (czeski), 24—26. „Torreador" (meksykański), 27—29.

Мілейчыцы
„Poste — Restante" (rumuński), 24—26. „Król Maciuś I" (polski), 27—29.

Нурэц
„Strachy zamku Spessart" (NRF), 24—26. „Ich dzień powszedni" (polski), 27—29.

Сідра
„Płonąca wyspa" (radz.), 24—25. „Rudy" (radz.), 26—27. „Smarkula" (polski), 28—29.

САКОЛЬСКІ ПАВЕТ

Крынкі
„Po latach" (radz.), 24—26. „Przystanek komisariat" (węgierski), 27—29.

Сухаволя
„Ludobójcy" (szwedzki), 24—26. „Kozara" (jugosł.), 27—29.

Шудзялава
„Jons i Erdme" (NRF), 25—29.

Янаў
„Mecz w piekle" (węgierski), 24—26. „Przepustka na ląd" (radziecki), 27—29.

ДУБРОЎСКІ ПАВЕТ

Ліпск
„SOS na Pacyfiku" (angl.), 28—29.

Новы Двор
„Globke — biurokrata śmierci" (NRD), 28—29.

Ружаны Сток
„Jons i Erdme" (NRF), 24—25. „W[illegible]rozterce" (czeski), 26—27. „Rio Brawo" (USA), 28—29.

Ніва

Adres redakcji: Białystok, ul. Wesołowskiego 1.
Telefony: red. naczelny 25-89, centrala 37-41 do 45.
Warunki prenumeraty: miesięcznie — 2,40 zł, kwartalnie — 7,20 zł półrocznie — 14,40 zł, rocznie — 28,80 zł. Prenumeratę przyjmują wszystkie placówki pocztowe i listonosze. Wpłaty na prenumeratę indywidualną należy dokonywać na konto PUPiK „Ruch" Nr 102-7-161 NBP Białystok I Oddział Miejski. Na odwrocie blankietu należy podać okres prenumeraty i tytuł zamawianego pisma.
Zamówienia ze zleceniem wysyłki za granicę przyjmuje — Przedsiębiorstwo Kolportażu Wydawnictw Zagranicznych „Ruch" Warszawa ul Wilcza 46 Nr konta PKO 1-6-100024
Zamówienia z krajów europejskich jak i zamorskich należy kierować pod adresem CHZ „Ars Polona" Warszawa, Krakowskie Przedmieście 7. Obowiązuje przedpłata na konto NBP Warszawa 2-6-51. Prenumerata roczna wraz z przesyłką zwykłą wynosi 4,70 $. w Europie, 5 $ — w USA.
Nakład 5458 Błtk A-3

© PDF: Kamunikat.org 2024 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2024

© PDF: Kamunikat.org 2024

© Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2024



КАБ БЫЎ ПАРАДАК

Маці сварылася на малога сына:

— Колькі табе, Міхаська, трэба гаварыць, каб тое, што бярэш, клаў на месца.

Назаўтра маці ніяк не магла зразумець, чаму Міхаська кладзе назад у вазу агрызкі яблыкаў.

• • •

КАЛІ БІЛЕТ НЕ БРАЦЬ

У вагоне правадніца пытае ў хлопчыка:

— Колькі табе гадоў?

— Я і сам не ведаю. Учора было восем, а сёння мама кажа, што і пяці няма.



Балбатуна можна параўнаць з машынай, якая працуе на халастым ходзе: шуму шмат, а карысці ніякай.

• • •



Дзяліла з мужам напалам і радасці, і непрыемнасці: першае брала сабе, другое — пакідала яму...

• • •

ПАДАРУНАК

Малы сын да бацькі:

— Хачу табе зрабіць падарунак на імяніны.

— Дзякую табе, сынок, але найлепшым для мяне падарункам будуць твае добрыя адзнакі ў школе.

— Запозна. Ужо табе купіў гальштук!

ДУМКІ ЯСЬКІ АПАЛОНІКА

Багатаму чорт дзеці калыша, а беднаму і цёшча не хоча пільнаваць.

✲

Гаспода для ўсіх шырока адчынена, але не кожнага туды цягне.

Кожны асёл свой розум мае.

✲

Не сунь носа, дзе не трэба, бо спухне.

✲

Шалёны сабака сваякоў не разбірае.

АДЗІН ДРУГОГА ЛЕПШ

Сустрэліся неяк два краўцы. Адзін і пытае ў другога:

— Ну, як людзі ацэньваюць тваю працу?

— Смяюцца, — адказвае той.

— Гэта яшчэ нічога, калі смяюцца, а вось ад маёй работы — плачуць.





Без слоў.



Гэта былі часы.

ПРАЗ АКНО ВАГОНА

Выкладчык уважліва паглядзеў на студэнтаў:

— Хто хоча адказваць першым?

Усе маўчалі.

— Ну, больш адвагі...

З-за стала ўзнялася студэнтка, і, міргаючы доўгімі вейкамі, сказала:

— Я.

— Калі ласка.

Студэнтка падышла да стала. У тонкіх пальцах з пафарбаванымі пазногцямі яна трымала залiковую кніжку.

— Скажыце, калі ласка, якая жывёла адносіцца да буйной рагатай?

— Да рагатай? — паўтарыла студэнтка.

Яна ўзняла вочы да столі, нібы дзесьці там прачытала адказ:

— Каровы.

— А яшчэ?

Студэнтка зноў узняла вочы да столі, але, відаць, там ужо не было нічога напісана. Тады яна апусціла свае доўгія вейкі і пачала разважаць услых:

— Свіней, вядома, нельга залічыць да рагатай жывёлы...

— Зразумела, — пацвердзіў выкладчык.

— У коней таксама рагоў не бывае.

— Згодзен, не бывае.

— Цяляты будучыя, так сказаць, рагатая жывёла.

— Так.

— У курэй няма рагоў, пра коней я ўжо казала...

Выкладчык заўважыў, што студэнты ледзь стрымліваюцца, каб не засмяяцца.

— Ну, добра, — пачаў дапамагаць ёй выкладчык. — А ў быкоў і валоў ёсць рогі?

— Так, ёсць, — узрадавалася студэнтка.

— А вось вы казалі, курыца не мае іх. А колькі адна нясушка можа знесці яек у дзень?

— Гледзячы якая, — адказала студэнтка. — Добрая і дзесятак знясе.

— Мнагавата, — усміхнуўся выкладчык. — Адно.

— Адно? — здзівілася студэнтка.

— Ну, а як называецца няцельная карова? — задаў апошняе пытанне выкладчык.

Студэнтка, доўга не думаючы, адразу адказала, быццам гэта было само сабою зразумела:

— Бяздзетная карова!

Тут ужо студэнты не вытрымалі. У аўдыторыі грымнуў смех. Перачакаўшы, калі ён сціхне, выкладчык спытаў:

— Вы бачылі калі-небудзь вёску?

— Бачыла, — адказала студэнтка. — Колькі разоў, праз акно вагона...

ЛЕАНІД ПРОКША

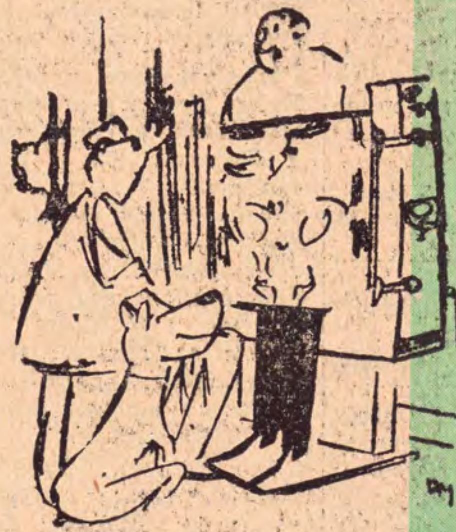
Снягір і Верабей

Абстрэлены, як кажуць, Верабей
Убачыў, як Снягір падскокваў бесклапотна,
Чырыкнуў: — Гэй!
Будзь асцярожней, госць залётны!
Каноплямі не надта захапляйся,
Дзяўбі, ды прыглядайся,
Калі ты воляй даражыш, мілок!
— Бач, адшукаўся дабрадзей зычлівы, —
Снягір з пагардай свіснуў Вераб'ю, —
Ды на твае парады я плюю!
Я птах не палахлівы,
Дарэмна пра сіло чаўпеш,
Не ўдасца трук твой вераб'іны,
Мяне не правядзеш —
Табе каноплі не пакіну,
Мой ладна варыць кацялок!
...Ды тут Снягір заблытаўся ў сіло
І ў рукі трапіў птушкалова.

✲

Вось сапраўды,
Калі хто безгаловы,
Таго не выратуе ад бяды
І мудрае, ад сэрца слова.

Эдуард ВАЛАСЕВІЧ



— ДОКТАР, ЦІ НЕ МАГЛІ Б ВЫ ГЭТАГА САБАКУ ПАСЛАЦЬ ПРЭЧ?

ПЕСНІ ПА ЗАЯЎКАХ

Па просьбе **Фёдара Сідарука** з Кузавы, Гайнаўскага павета, змяшчаем рускую народную песню

«ВАРЯГ»

Наверх вы, товарищи! Все по местам!
Последний парад наступает.
Врагу не сдается наш гордый «Варяг»
Пощады никто не желает.

Все вымпелы вьются, и цепи гремят,
Наверх якоря поднимают.
Готовьтеся к бою! Орудия в ряд
На солнце зловеще сверкают.

Свистит, и гремит, и грохочет кругом,
Гром пушек, шипенье снарядов.
И стал наш бесстрашный и гордый «Варяг»
Подобен кромешному аду.

В предсмертных мученьях трепещут тела...
Гром пушек, и дым, и стенанья...
И судно охвачено морем огня...
Настала минута прощанья.

Прощайте, товарищи! С Богом, ура!
Кипящее море под нами!
Не думали мы еще с вами вчера,
Что нынче умрем под волнами.

Не скажет ни камень, ни крест, где легли
Во славу мы русского флага,
Лишь волны морские прославят в века
Геройскую гибель «Варяга».

НА ЎРОКУ ЗАМЕЖНАЙ МОВЫ

Студэнт чытае замежны тэкст. Выкладчыца здзіўляецца:

— Нешта я ніводнага слова з вашага чытання не разумею.

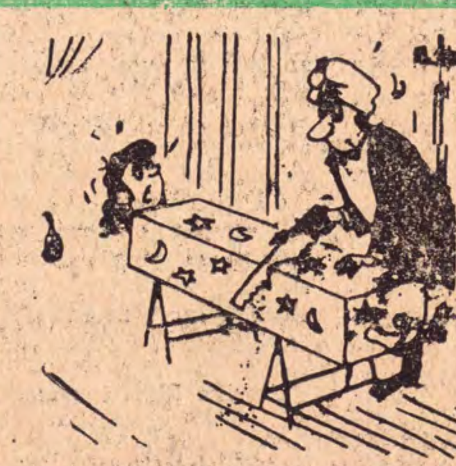
— Дык я чытаю на замежнай мове, — спакойна адказвае студэнт.

У СТАЛОЎЦЫ

Наведвальнік да повара:

— Гэта ж не катлеты, а чорт ведае што! Вы дайце мне такія, якія я тры дні назад еў.

— Дык гэта ж і ёсць тыя самыя катлеты.



— Толькі глядзі на... мае панчохі.

ГАЛУБЫ

Высокая жэрдка з анучай — незаменны інструмент галубятніка. Спачатку сусед старанна размахваў такой жэрдкай, быццам намагаючыся разагнаць воблакі, потым задзёр галаву і залажыў у рот два пальцы. Пранізлівы свіст падсцёбнуў галубоў. Серабрыстая чародка, залапатаўшы крыламі, узвілася і, апісваючы спіральныя кругі, набрала вышыню.

Паказваючы на суседа, Кастусь сказаў жонцы:

— Ад няма чаго рабіць чалавек знайшоў занятак. Жэрдкай не дастаў, рукой даставаць не прабуй.

Жонка адазвалася:

— Галубы яны карысныя, у суп годзяцца.

— Навошта суп? Засмажыць шырокахвостых, заліць смятанным соўсам, дык за вушыма затрашчыць.

— Магу засмажыць, — згадзілася жонка і дадала: — Галубы бываюць пародзістыя, трубастыя, турманы, такія даражэйшыя за курыцу.

— Усё роўна есці можна.

— Багач знайшоўся!

— І бедны патрапіць абсмактаць костачкі чужога голуба, — засупярэчыў Кастусь і дадаў: — Адзін пісьманосец з'еў паштовага голуба і ад гэтага часу ў два разы хутчэй разносіў пошту. Вось якая ў голубе сіла!

На другі дзень Кастусь нешта майстраваў, затым паклікаў жонку і, паказваючы дзіўны прадмет, вытлумачыў:

— На гэту дашчэчку насыплю зерня. Калі голуб пачне кляваць, выкоўзваецца гэты калочак і з вышыні сарвецца камень.

Дэманструючы вынаходства, Кастусь гаварыў:

— Звярні ўвагу, з якой сілай падае камень і дакладна ўдарае ў птушку. Тут усё разлічана, як у гадзіннікавым механізме:

Жонка надзівілася выдумцы, потым заўважыла:

— Пах смажанага голуба натхнуў цябе. Хутка перастане сусед свістаць.

На світанні Кастуся наведаў сон: На блюдзе ляжалі ўложаныя ў шэраг, румяныя галубы. За акном вецер кружыў, як сняжынкі, галубіныя пер'і. Сусед ганяўся за гэтымі пер'ямі, лавіў іх і пагражаў нябачнаму коршуну.

Прыемны сон спыніла жонка, трасучы Кастуся:

— Уставай, вынаходнік! У нас на панадворку Садом без Гаморы. У тваю пастку трапіў суседаў гусак.

Гэтыя словы ацвярэзілі Кастуся, ён сеў, спускаючы на падлогу босыя ногі. А жонка даказвала:

— Нацягай нагавіцы і ідзі расплачвацца. Адхочацца табе смажаных галубоў.

— Вось так, людзі добрыя, чужое не ідзе ў карысць: выпрэ бокам.

Дзядзька Левон

© PDF: Kamunikat.org 2024

© Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2024